

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXVII. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2011. FEBRUÁR 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

2.

MEGHATÁROZÓ ÉV

Nincs kétség afelől, amit az oktatási államtitkárság állít: „Ez az év az oktatás meghatározó éve lesz.” Valóban meghatározó lesz, hisz az államtitkárság jóvoltából a felső- és a közoktatás is új törvények alapján működik majd, ahogy a pedagógus-életpályamodell is új irányt szab majd az e szakmában dolgozók mindennapjainak. A kérdés tehát nem az, hogy meghatározó lesz-e az év, hanem az, hogy a változások milyen irányban befolyásolják a jövőt, a majdani Magyarország valamikori jelenét. Az oktatáshoz értők nagyon jól tudják, hogy egy most bevezetett változtatás hatásait majd csak tíz-húsz év múlva lehet igazán lemérni. Ezért nem mindegy, hogy merrefelé keressük az irányt, ahogy az sem, hogy az irányt mindannyian egyfelé keressük, vagy ahányan vagyunk, annyifelé. Magyarul, lehetséges lesz-e, hogy az oktatásban – nemcsak a matematikában, de minden tantárgyban –, az ágazat minden szegletében megtaláljuk a legkisebb közös többszöröst, ha úgy tetszik, azt a minimumot, amelynek alapján a jövő nemzedékeit oktatni, nevelni kívánjuk, vagy sem. Vagyis tudunk-e irányításként szolgáló új szabályokat felállítani, vagy az oktatás-költségvetés-társadalom Bermuda-háromszögében rejtélyesen eltűnik a jövő. Mármint Magyarország jövője. Mert azt azért mindenki tudja, egy ország jövője leginkább azon múlik, képes-e a legkorszerűbb ismeretekre oktatni és a legcélszerűbb életmódra nevelni a jövő nemzedékét.

Egyelőre – minden államtitkársági jelentés ellenére, miszerint véget ért az oktatási törvények koncepcióinak konzultációja, és a beérkezett értékes pontosító, értelmező és kiegészítő javaslatokat beépítették a véglegesített szövegbe – úgy tűnik, a Bermuda-háromszög variáns az esélyesebb. Nem csak azért, mert az államtitkárság szűk marokkal mérte a konzultációra szánt időt, és a leginkább illetékesek, a pedagógusok hiába kérték annak meghosszabbítását, nem találtak meghallgatásra. Hanem azért is, mert a szakmai szervezetként arra hivatottak, nevezetesen a Közoktatás-politikai Tanács, vagy épp a pedagógusok érdekvédelmi szervezete, a Pedagógusok Szakszervezete hiába kérte az átdolgozott koncepciót, azt a mai napig nem kapta meg. Vagyis az államtitkárság saját hatáskörében döntötte el, hogy mi az értékes javaslat, és mi nem, és ahogy Virág elvtárs tette A tanúban, erről nem nyitott vitát. Viszont az oktatási államtitkár állítja, májusban, de legkésőbb ősszel a parlament elé kerülhet a közoktatási, illetve a pedagógusok életpályamodell-törvénye is. A felsőoktatásért felelős helyettese ugyanezt állítja a felsőoktatási törvényről, azzal a kiegészítéssel, hogy azt még a nyári szünet előtt elfogadhatja a Tisztelt Ház.

Most nem beszélek arról, hogy a szakma prominensei közül hányan prüszkölnek azért, hogy a „kreativitás-, kompetenciaalapú oktatás” helyett a „rend, fegyelem, büntetés” lett az elsődleges szempont, és a virágozzék ezer virág helyett az egyenfejekbe egyentudás a mérvadó, hisz mondhatják rájuk, ők a másik végletet képviselik. De nincs béke az Olajfák hegyén ez ügyben a kormánypártok között sem. Most már nemcsak a Fidesz alelnöke, a valamikori oktatási miniszter, Pokorni Zoltán mondja azt, hogy nem tud azonosulni a Hoffmann Rózsa-féle irányzattal, de az MTA elnöke, a szintén valamikori oktatási miniszter, Pálinskás József is amellett kardoskodik, adatokra, tudományos tényekre van szükség az oktatási törvények megalkotásához. Tévednének? Aligha. Volt miniszterként biztos rálátásuk lehetett az ágazat gondjaira, bajaira. Ahogy azoknak a prominenseknek is, akik másképp képzeltek anno az oktatást, mint annak jelenlegi vezetői.

Talán, ha e sokszereplős „előadás” minden fellépője a legkisebb közös többszöröst, a közös minimumot keresné a tudás ágazatában, elkerülhetővé válna a Bermuda-háromszög variáns, és ez az év húsz esztendő után valóban meghatározó lehetne az oktatásban.

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL:

A „sasolásról” – töprengés jó és rossz mintákról

A gyerekek kíváncsiabbak lettek a titkokra, mint korábban, s az információipar jóvoltából hamar – minden várakozást felülmúlóan hamarabb, a felnőttéknél mindenképpen hatékonyabban – vették, veszik birtokba azokat a csatornákat, melyek napra készen találják nekik azt a világot, amely – egyébként – sose volt igazán „jó”, csak azt hittük: megvédhetők tőle. Ennek az illúzióknak van vége. Lassan már a mesék „legkisebb fiújának” jóságában, győzelmi esélyeiben sem hisznek korán – jóformán gyerekkor nélkül felnövekedvén – a gyerekek, a nagymama csaknem olyan „gonosz” tapasztalataik szerint, mint ellenfele, a farkas. (Trencsényi László) **14. oldal**

Hónapról hónapra nő az éhező gyerekek száma

Bár a táplálkozás szempontjából tulajdonképpen a magzati kor és az első két év a legmeghatározóbb, minél tovább éhezik egy gyerek, annál súlyosabb következményei lesznek később. A felnőttkori krónikus megbetegedések ugyanis a nem megfelelő gyerekkori táplálkozásra vezethetők vissza. Ha például egy gyerek éhségét sokáig csak zsíros kenyérral oltják, mivel a zsírban sok a telített zsírsav, középkori férfiként a szívinfarktus veszélyével kell majd szembenéznie. Az egészségben eltöltött éveink száma a minőségi táplálkozástól függ. (Dr. Barna Mária) **15. oldal**

Szakképzésről konkrétan és általában

A munkanélküliséget az iskolák (intézmények) szülik, legfőképp azzal, hogy olyan szakmákat iskoláznak be, amelyekre sokan jelentkeznek. Igazgatásom alatt minden évben a Megyei Tanács Munkaügyi Osztályán egyeztetünk a beiskolázandó szakmákról és a beiskolázási tanulói létszámról. Ettől nem lehetett eltérni. Most mi van? Szabad rablás!! Csak pár szakmát említek: fodrász (az egész megyei képzést az iskolánk biztosította, ma minden iskolában folyik ilyen képzés. Van ennyi fodrászra szükség?) Autóvillamossági műszerészt is mi képeztünk, most négy helyen. Asztalost még Mátészalka is képzett, most öt helyen. Informatikus szak új. De annyi szakemberre nincs szükség, amennyi végezni fog. Miért nem koordinálja valamelyik szervezet a beiskolázást? (Bartha Dénes c. igazgató) **18. oldal**

PL-útmutató

A nők kedvezményes nyugdíjba vonulási lehetőségéről

A gép forog, az alkotó pihen

„Érdekes elmélkedéseket” lehet [még] hallani, olvasni arról, hol is tart a jogállam felszámolása és az új társadalmi rend kiépítése a Magyar Köztársaságban. Annak ellenére, hogy a – címben jelzett – madáchi állapot még nem következett be, nehezen lehet azonosulni azokkal a véleményekkel, amelyek arról szólnak, hogy a jelenlegi állapotok még „elmennek”. Nem érdemes végigfutni a jogállam ismérvein s az elmúlt hónapok eseményein. Akit ez a téma érdekel, úgyis tudja, miről van szó.

Az tény, hogy a bontás-építés első szakasza sikeres volt, s biztosak lehetünk abban is, a munka folytatódik, a bontókalapács és a vakolókanál nem pihenhet. A mesterek tudják, mi a teendő a forradalmi út következő szakaszán. Csupán azt kellene elérniük, hogy mindenki ismerje a három bölcs majom három bölcs tanácsát, és eszerint is éljen. Csupán azt kellene elérniük, hogy mindenkihez azok az információk jussanak el, amelyeket ők szükségesnek tartanak, hogy a tudás azoké legyen, akik azt akarják, amit ők, hogy a nyilvánosság arról szóljon, ami nekik tetszik. Nem véletlen a dühödöt, kitartó támadás a „szíami ikek”, a sajtószabadság, a tanszabadság és a tanítás szabadsága ellen.

Több mint négymillió ember szemét, fülét, száját befogni azonban nehezebb feladat, mint meglekenni a polgári demokrácia amúgy is ingatag hajóját. Ezért amíg az ellenzéki sajtó megszűnik, a középiskolába, a felsőoktatásba való bejutás kevesek kiváltságává válik, a civil szervezetek feloszlanak, a szakszervezeteket felváltják az állam által kreált kamarák, azt kell egyértelművé tenni, hogy mindenki csak az állam segítségével bízhat, és aki ezt nem hiszi, nem igényli, annak nincs jelene, nem lesz jövője ebben az országban. Itt nem a Kádár-éra jelszava, „aki nincs ellenünk, az velünk van” alapján zajlik a konszolidáció. Itt nincs konszolidáció. Egyre világosabb a hatalom üzenete: „aki nincs velünk, az ellenünk van”, s aki ellenünk van, annak jó oka van félni.

A kötelező kamarai tagság kiterjesztése és az ehhez kapcsolódó etikai eljárások – miután a kamarából való kizárás állásvesztéssel jár –, az életpályamodellek bevezetése, és az ehhez kapcsolódó pályaalakmassági eljárások – miután miniszteri kiválasztottak életviteli és erkölcsi kérdések mérlegelése alapján is kimondhatják valaki alkalmatlanságát adott feladat ellátására – a leghatékonyabb eszközök a nem eléggé lojális közalkalmazottak, köztisztviselők, kormánytisztviselők eltávolítására.

Ma még az, akít jogsérelem ért, a bíróságban bízhat. A bírakat azonban a köztársasági elnök nevezi ki, illetve menti fel, s megfogalmazódott már a bírói életpályához kapcsolódó pályaalakmassági eljárás bevezetésének indokoltsága.

Lesz-e homok a gépezetben?

Szűdi János

Eötvös József-emlékérem kitüntetést kaptak Nógrád megyében...

ARANYFOKOZAT: Dr. Káposztás Józsefné (Pásztó), tanító, alapszervezeti titkár. EZÜSTFOKOZAT: Németh Béla (Bátonytereny), tanár, körzeti titkár. BRONZFOKOZAT: Czinege Menyhért (Nagybárcsány), tanár, alapszervezeti titkár; Gyetvai Róbert (Mátratereny), óvónő, alapszervezeti titkár.

Közzolgálati egyetem alakul

Jövő év január 1-jén megalakul a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE), s ennek részeként működik tovább a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, a Rendőrtiszti Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Kara. Az általános jogutódlás miatt a hallgatók jogviszonya változatlan lesz, ugyanakkor az oktatói létszám alakulását a közzolgálati egyetem „oktatási, kutatási és gazdálkodási stratégiája fogja meghatározni”.

Alkotó pedagógusok jelentkezését várjuk!

Sorsunk – mint minden emberé – az idő mélységeken mély kútjának vizébe merül. Ám élnek köztünk olyanok is, akik tollal, ecsettel, napi munkájuk mellett még egy vonalat húznak az öröklött falába, így téve tanúbizonyságot arról, hogy kortársaink. Nem akarnak hivatásos művészekké válni, mert elhivatott képviselői pályájuknak. Olyan pedagógusok ők, akik munka után alkotnak, és akik az alkotás által kiteljesedve teszik szebbé mindennapjainkat. A Pedagógusok Lapja szívesen bemutatja őket és alkotásaikat is. Kérjük, hogy műveiket, rövid önéletrajzukat a millei@pedagogusok.hu e-mailre vagy a Budapest 1417, Pf. 11 postacímre küldjék. A borítékra írják rá: „Alkotó pedagógusok”.

Ebben a számunkban Sáringer Márta, Károlyné Dán Zsuzsanna, Matusné Umenhoffer Ildikó és Tóta Anna alkotásaival ismerkedhetnek meg.

Bizonytalanságból az államiságba

Áprilistól többségi állami tulajdonú nonprofit gazdasági társaság veszi át a pécsi, romák oktatását, nevelését végző Gandhi Gimnáziumot. Az iskolát máig fenntartó közalapítvány működése ugyanis jó ideje törvénytört. Az alapítók alapvetően üdvözlék a kormány lépését, mivel kicsúszott a kezükből a gyeplő: hiába váltották le a kuratóriumot, az törvénytört módon máig regnál.

Romaprogram: Vége a tömeges juttatásoknak

Az oktatás és a munkahelyteremtés áll az európai romaprogram középpontjában – mondta el a társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár. Balog Zoltán szerint a változást abban szeretnék elérni, hogy a mélyszegénységben élők elsősorban ne a segélyektől, ne az államtól várják a megoldást. Balog szerint a romakérdés nem kizárólag Magyarország magánügye, a romaprogram megvalósításához az Unió segítségére is szükség van. Balog kifejtette, a programban ötmilliárdot szánnának például a romatelepeken élők lakhatási körülményeinek javítására. A tervek szerint annak segítenének lakáshoz jutni, aki vállalja, hogy tartósan dolgozik, a gyereke iskolába jár és közösségi tevékenységben is részt vesz. A támogatásokat pályázatok útján lehet majd megkapni, illetve az önkormányzatok fogják megkeresni azokat a roma családokat, akikről a környezetük is azt gondolja, hogy nekik érdemes segíteni, mert ők tényleg igyekeznek. Balog megjegyezte, az eddigi gyakorlattal szemben véget vetnek a tömeges juttatásoknak.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4100 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 100 000 forint, a féloldalas 50 000, a negyedoldalas 25 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 50 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Felöl kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4100 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

Szakszervezeti vezetők bírálták az alkotmányozás folyamatát

A meghívott szakszervezeti vezetők többsége élesen bírálta az alkotmányozás folyamatát azon a február elseji közmeghallgatáson, melyet az Országgyűlés alkotmány-előkészítő eseti bizottsága tartott parlamenti nyílt napján. Mind az érdekvédők, mind a parlamenti bizottság jelen lévő kormánypárti tagjai felvetették az állam és a társadalom közti bizalomhiány problémáját.

A munkavállalók képviselői hiányolták a bizottság által készített szabályozási koncepcióból egyebek között a szakszervezeteknek, az érdekegyeztetésnek, a foglalkoztatás biztonságának, a bérek védelmének és a pihenőidőnek az alaptörvényi szintű rögzítését, valamint a visszaható hatályú jogalkotás alkotmányi szintű tilalmát, továbbá szorgalmazták az alkotmányozás időbeli eltolását és az alkotmányozással kapcsolatos társadalmi párbeszéd szélesítését.

Székelly Tamás, a Magyar Vegyipari, Energiaipari és Rokonszakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének elnöke hiányolta az alkotmánykonceptióból például az országos minimálbért, illetve annak rögzítését, hogy a társadalombiztosítási befizetések csak a társadalombiztosítási ellátásokra fordíthatók. A szakszervezeti vezető az alkotmányozás folyamatával kapcsolatban megjegyezte, hogy remélhetően az érdekképviselők nem bábnak kellene a kirakatban, hogy utána el lehessen mondani: meghallgatták őket.

Lázár András, a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége, illetve a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) képviselőjében a kormánytöbbség szemére hányta, hogy megteremtette a lehetőséget a közsférában az indoklás nélküli elbocsátásoknak, és az – akár 30-40 éves jogviszony után járó – végkielégítések elvételének, méghozzá visszamenőleges hatállyal.

Varga László, a SZEF elnöke hiányolta az alkotmány koncepciójából az állam közszolgálatokkal kapcsolatos egyetemes felelősséget, továbbá az alkotmányozó kormánytöbbséggel szembeni bizalmatlanságának adott hangot az elmúlt nyolc hónap kilenc alkotmány módosítására hivatkozva. A szakszervezeti vezető több más felszólalóval összhangban azt is felrótta, hogy a tömörnek és emelkedetnek szánt új alkotmány inkább dodonaira sikerült, azaz nem világos, nem egyértelmű. Varga László „57 éves vidéki, ateista, baloldali állampolgárként” úgy vélte: bár a kereszténység Európa egyik kultúrateremtő alapja, mégis elfogadhatatlan az alkotmányban való szerepeltetése akkor, ha egyúttal nem rögzítik egyértelműen az alaptörvényben az állam és egyház elválasztásának alapelvét.

Pataky Péter, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének (MSZOSZ) elnöke szerint az alkotmányban kellene rögzíteni, hogy a közterheket befizetők ellenőrzik a társadalombiztosítást. Az érdekvédő felvetette, hogy több nemzetközi egyezményben is rögzítik a szakszervezeti jogokat „és ha ezek a nemzetközi dokumentumok nem segítyellik a szakszervezet szót, akkor talán a magyar alkotmánynak sem kellene”. „Magyarországon 1848-ban született meg az első kollektív szerződés. A szakszervezet nem egy kommunista csökevény, hanem az európai és magyar hagyomány része” – szögezte le az MSZOSZ elnöke.

Palkovics Imre, a Munkástanácsok Országos Szövetségének elnöke szerint van alkotmányozási kényszer, és ebben döntő szerepet játszik az elmúlt 20 év szomorú tapasztalata.

A nyílt napon elnöklő *Salamon László*, az alkotmány-előkészítő eseti bizottság KDNP-s elnöke, elmondta, hogy már a koncepció kidolgozása előtt kikérték a társadalom széles rétegeinek, a szakmai és érdekképviselői szervezeteknek és a tudományos élet jeles képviselőinek véleményét, és ez a folyamat folytatódik most a parlamenti nyílt napokon. Kiemelte azt is, hogy a jelenleginél kisebb, tömörebb alkotmányt szeretne, amit szervesen kiegészítenek a sarkalatos törvények, melyek megalkotásához szintén miniciót szolgáltat az alkotmányozást kísérő társadalmi párbeszéd. (Forrás: Zipp)

A PSZ álláspontja a közoktatásról szóló törvény előkészítő munkálatairól

A Pedagógusok Szakszervezete tisztában van azzal, hogy a közoktatás sikere nélkül az ország sem lehet sikeres. Ezért minden lehetséges eszközt felhasznál annak érdekében, hogy segítse a döntés-előkészítő munkát minden olyan területen, amely összefügg a közoktatással. E célok szem előtt tartásával készített javaslatokat az új alkotmány koncepciójához, továbbá véleményezte a közoktatásról szóló törvény és a pedagógus-életpályamodell koncepcióit. Javaslatait, észrevételeit megküldte az előkészítésért felelős szervezeteknek, vezetőknek. Sajnálatos módon arról, hogy a törvény-előkészítő munkában részt vevők miként értékelték, hasznosították a megküldött dokumentumokat, nem érkezett semmilyen visszajelzés.

A Pedagógusok Szakszervezete elképzelhetetlennek tartja a közoktatásról szóló törvény koncepciójának végleges összeállítását azelőtt, hogy a Magyar Köztársaság új alkotmányának a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságát, az egyház és az állam elválasztását, a szülők gyermekük nevelése megválasztására vonatkozó jogát és a tanítatásáról történő gondoskodás kötelezettségét, a tanszabadságot és a tanítás szabadságát, a nemzeti és etnikai kisebbségek anyanyelvű oktatásban való részvételének jogát meghatározó rendelkezései megfogalmazásra kerültek volna. Nem készülhet megalapozott koncepció addig sem, ameddig a helyi önkormányzati rendszer működésének és finanszírozásának, benne a közoktatási rendszer elhelyezésének, működtetésének kérdéseiben nem születik meg a döntés.

A Pedagógusok Szakszervezete közös gondolkodásra és cselekvésre szólítja fel a közoktatás hatékony rendszerének kialakításában érdekeltet. A Pedagógusok Szakszervezetének meggyőződése, nem az a fontos, hogy minél előbb szülessenek meg a törvények, hanem az, hogy minél jobb törvények szülessenek. Erre pedig csak akkor lát reális esélyt, ha elégséges információk birtokában megfelelő idő áll az érdekelték rendelkezésére a szakmai egyeztetésekre. A döntéshozók pedig komolyan veszik egyeztetési kötelezettségüket.

Költségvetési fórumot tartott a PSZ

A Pedagógusok Szakszervezete hagyományos költségvetési fórumát az Apáczai kiadó fővárosi központjában tartotta január 15-én. *Galló Istvánné*, a PSZ elnöke röviden ismertette a jelenlevőkkel, hogy milyen munkát végzett a szakszervezet az elmúlt évben, majd tájékoztatást adott a 2011. év főbb szakszervezeti feladatairól. Őt *dr. Horváth Péter* igazgató-titkár, a PSZ szakértője követte, aki arról beszélt, milyen feltételeket biztosít a 2011. évi költségvetési törvény a közoktatás számára. A legutóbbi jogszabályváltozásokból adódó munkajogi problémákról *dr. Selmeciné dr. Csordás Mária*, a PSZ jogtanácsosa adott tájékoztatást. A 2011-ben életbe lépő tb-változásokról *Horváth Erzsébet* szakértő beszélt, és végül a PSZ alelnöke, *Szabó Zsuzsa* a Nemzeti Üdülési Alapítvány 2011. évi szociális pályázatairól és kedvezményes üdülési csekijéről mondta el a tudnivalókat.

Klasszikus szakokon lesz osztatlan tanárképzés

A tanárképzésben az olyan klasszikus alapszakoknál, mint a magyar, a történelem, a matematika vagy az angol nyelv, kötelező lesz az osztatlan képzés bevezetése – erősítette meg *Vancsó Ödön*. A Nefmi főosztályvezetője hangsúlyozta, hogy a változás nem vonatkozik a szakmai tanárképzésre, a speciális szakok képzésére, vagy éppen a zenetanárok képzésére, ahol továbbra is megmaradt a kétciklusú képzés. Hozzátette: a megállapodás már megszületett, miután a február 4-i egyeztetések során ezzel egyetértettek a minisztériumok, a rektorok, a felsőoktatási szakszervezet, a hallgatók és a doktoranduszok képviselői. Így a jövőben ez képezi a készülő felsőoktatási törvény érintett részének alapját.

A megállapodás egybehangzott *Pálinkás József*, az MTA elnökének korábbi megfogalmazásával: „Az egyciklusú képzést néhány jól meghatározott, össze illő tanár szakon kellene lehetővé tenni.” Pálinkás arra is felhívta a figyelmet, hogy a bolognai képzési rendszer visszafordíthatatlan, és sok jó eleme van. (Forrás: edupress)

Tájékoztatásul közöljük az alábbi első és másodfokú ítéletet, azzal a megjegyzéssel, hogy a másodfokú ítéletet 2011. január 10. napján kézbesítették a Pedagógusok Szakszervezete számára. Erre figyelemmel a korábbi lapszámunkban nem állt módunkban közölni.

Fővárosi Bíróság
29.P.25.762/2009/10.

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság

a dr. Bónis Ferenc ügyvéd (1067 Budapest, Podmaniczky u. 27. III.30.)

Dr. Pécsi Ágnes (1098 Budapest, Börzsöny u. 2/b. VIII/48.) felperesnek

a dr. Dudás Lilian és Selmeci Istvánné jogtanácsos, valamint Galló Istvánné törvényes képviselő által képviselt

Pedagógusok Szakszervezete (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.) alperes ellen

határozat megtámadása iránt indított perben a bíróság meghozta és kihirdette a következő

ÍTÉLETET

A bíróság a keresetet elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 17.500,- (tizenhétezer-ötszáz) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet jelen bíróságnál lehet 3 példányban benyújtani a Fővárosi Ítéltáblának címezve.

Az ítélet ellen fellebbezést előterjesztő fél számára a jogi képviselet kötelező. A jogi képviselő közreműködése nélkül előterjesztett fellebbezés hatálytalan. A fél a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény rendelkezései szerint kérheti pártfogó ügyvéd kirendelését a lakóhelye szerint illetékes jogi segítségnyújtó szolgálatnál.

A felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását. Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték megfizetésére vonatkozik, az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel kapcsolatos, vagy az ítélet indokolása ellen irányul, a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti a tárgyalás megtartását.

Fővárosi Bíróság
29.P.25.762/2009/10.

INDOKOLÁS

Az alperes a Fővárosi Bíróság által nyilvántartásba vett társadalmi szervezet, a felperes az alperesi szervezet tagja.

Az alperes 2009. október 2. napján kelt meghívóval összehívta az alperes munkakongresszusát 2009 október 17. napjára 10 órai kezdettel. A munkakongresszusnak egyebek mellett napirendi pontja volt az alapszabály részleges módosítása is. A munkakongresszus összehívása és megtartása között csak néhány területi szervnél került sor a területi tanácskozásra. Ilyen előzmények mellett az alperes a munkakongresszust megtartotta és azon 30 számozott határozatot hozott.

Az alperes alapszabályának 8.1.2. pontja szerint a munkakongresszus a választási ciklus félidejében, illetve szükség szerint ülésezik, az országos vezetőség hívja össze, illetve a küldöttek egyharmadának kezdeményezésére össze kell hívni. Ezt a szükséges mértékű kezdeményezés regisztrálását követően 30 napon belül kell megrendezni. A munkakongresszus szavazati jogú résztvevői a küldöttgyűlés küldöttei, a megválasztott országos tisztségviselők. Összehívását megelőzően területi tanácskozásokat (TT,KT) kell tartani, ahol az időközben szükségessé vált (lemondás, visszahívás stb. miatt) küldöttcserékre kerülhet sor.

Az alapszabály 5.4. pontja szerint a területi szervezet döntéshozó fóruma, választói értekezlete a titkároktanácsa (TT), illetve a küldöttek tanácsa (KT). Az alapszabály 5.2. pontja rendezi a területi szervezetek feladatait, e szerint: kongresszusi küldöttek megválasztása, nyugdíjastagozat, ifjúsági tagozat működtetése, területi iroda működtetése.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (Etv.) 10. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg az alperes 2009. október 17-én megtartott munkakongresszus határozatait helyezze hatályon kívül, állapítsa meg, hogy a kongresszus összehívása jogellenes volt, ez alapján a határozatait helyezze hatályon kívül, és a döntések közül a 7/2009-26/2009. számú határozatok végrehajtását függessze fel. Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes alapszabályának 8.1.2. pontja szerint a kongresszus összehívását megelőzően területi tanácskozásokat (TT, KT) kell tartani, ahol az időközben szükségessé vált (lemondás, visszahívás stb. miatt) küldöttcserékre sor kerülhet. A felperes kifogásolta, hogy a perbeli munkakongresszust megelőzően területi tanácskozásokat nem tartottak, holott az alapszabály azt kógens jelleggel előírja. A felperes csatolta az MTA Nyelvtudományi Intézet Nyelvészeti Szakcsoportjának tanszékvezetője által elkészített magán-szakvéleményt. A felperes utalt arra, hogy az alapszabály szövegezése ugyan ellentmondásos, azonban annak mind jogi, mind nyelvtani értekezéséből az vezethető le, hogy a munkakongresszus összehívására alapszabálysértő módon került sor, mert a területi gyűlések megtartása egyetlen esetben sem mellőzhető. A felperes hivatkozott arra is, hogy az Etv. 6.§-ában szabályozott demokratikus működés alapelve is megkívánja, hogy helyi szinten is megtörténjen az egyeztetés a munkakongresszust megelőzően.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Ellenkérelmében elismerte, hogy a felperes által keresete jogalapjaként megjelölt 8.1.2. pontban foglalt alapszabályi rendelkezés ellentmondásos, utalt azonban arra, hogy pont ezen okból került sor a munkakongresszus összehívására és az alapszabály módosításának

Fővárosi Bíróság
29.P.25.762/2009/10.

napirendre tűzésére. A vitatott alapszabályi rendelkezése kapcsán hangsúlyozta azon jogi álláspontját, mely szerint a rendelkezés semmiképpen sem tekinthető kógens szabálynak, miután az alapszabály annak megsértésére szankciót sem nevesít. Kiemelte, hogy az egyesülési jogból fakadó szabadság kiterjed arra is, hogy a szervezet a saját magára kötelező szabályokat szabadon alkothassa meg. Az alperes rámutatott, hogy a területi szerve egy részében, ahol szükséges volt, egyébként a területi tanácskozások megtartására sor került, ezzel összefüggésben alperes okiratokat csatolt. Az alperes hivatkozott arra is, hogy azon területi szerveknél, ahol tanácskozást a kongresszust megelőzően nem tartottak, ott arra azért nem került sor, mert küldöttválasztásra nem volt szükség. Az alperes utalt továbbá arra is, hogy az inkriminált alapszabályi rendelkezés úgy is értelmezhető és az alperes a maga részéről úgy értelmezi, hogy a munkakongresszust olyan időpontra kell kitűzni, amely lehetőséget ad a területi tanácskozások megtartására is és ezen értelmezésnek a perbeli összehívás is megfelelt. Az alperes ennek alátámasztására hivatkozott az alperesi SZMSZ 3. pontjára. Az alperes csatolta a perbeli kongresszus összehívását rendező és a módosított új alapszabályt.

A kereset nem alapos.

A bíróság a tényállást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdése alapján a felek előadása, a csatolt okiratok alapján állapította meg.

A határozat megtámadása iránti perben a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a keresettel sérelmezett döntések meghozatalára az alperesi társadalmi szervezet alapszabályának és egyéb szabályzatainak megfelelően került-e sor. A felperes keresetében kizárólag egyetlen szempont alapján tette vitássá az alperes határozatát, nevezetesen az összehívást megelőzően teljes körűen megtartani elmulasztott területi tanácskozások tekintetében. A felperes ezen jogi álláspontját az alperes alapszabályának 8.1.2. pontjára alapította. Miután alperes maga sem vitatta, hogy az ominózus területi tanácskozások megtartására a munkakongresszust megelőzően valamennyi területi szervezetnél nem került sor, ezért a bíróság e körben bizonyítást nem folytatott le.

Jelen per tárgya azon jogkérdés eldöntése volt, hogy az alapszabály vitatott rendelkezése szerint a perbeli munkakongresszus megtartása törvényesnek tekinthető-e.

A bíróság előre bocsátja, hogy a kérdés mikénti eldöntésekor kizárólag az alperes alapszabályának rendelkezéseiből indulhatott ki. Ezen vizsgálat során az egyesülési jog, mint a civil szervezeteket és tagjaikat megillető alkotmányos alapjog bírósági döntés általi befolyásolására, a szervezet működésébe való bírósági beavatkozásra kizárólag akkor van törvényi lehetőség, ha a szervezet határozata olyan fokban törvénysértő, mely ezen állami beavatkozást indokoltá teszi. A Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében kifejtette, hogy kisebb súlyú szabályszegések nem eredményezhetik a bírósági beavatkozást.

A perbeli vitatott alapszabályi rendelkezés a következők szerint szól: „Összehívását megelőzően területi tanácskozásokat (TT,KT) kell tartani, ahol az időközben szükségessé vált (lemondás, visszahívás stb. miatt) küldöttcserékre kerülhet sor.” Az alapszabály ezt megelőzően rendezi a területi szervezetek hatáskörét és feladatit. A helyi szintű döntéshozó fórumok: választói értekezlete a titkárok tanácsa (TT), illetve a küldöttek tanácsa (KT). Az

Fővárosi Bíróság
29.P.25.762/2009/10.

napirendre tűzésére. A vitatott alapszabályi rendelkezése kapcsán hangsúlyozta azon jogi álláspontját, mely szerint a rendelkezés semmiképpen sem tekinthető kógens szabálynak, miután az alapszabály annak megsértésére szankciót sem nevesít. Kiemelte, hogy az egyesülési jogból fakadó szabadság kiterjed arra is, hogy a szervezet a saját magára kötelező szabályokat szabadon alkothassa meg. Az alperes rámutatott, hogy a területi szerve egy részében, ahol szükséges volt, egyébként a területi tanácskozások megtartására sor került, ezzel összefüggésben alperes okiratokat csatolt. Az alperes hivatkozott arra is, hogy azon területi szerveknél, ahol tanácskozást a kongresszust megelőzően nem tartottak, ott arra azért nem került sor, mert küldöttválasztásra nem volt szükség. Az alperes utalt továbbá arra is, hogy az inkriminált alapszabályi rendelkezés úgy is értelmezhető és az alperes a maga részéről úgy értelmezi, hogy a munkakongresszust olyan időpontra kell kitűzni, amely lehetőséget ad a területi tanácskozások megtartására is és ezen értelmezésnek a perbeli összehívás is megfelelt. Az alperes ennek alátámasztására hivatkozott az alperesi SZMSZ 3. pontjára. Az alperes csatolta a perbeli kongresszus összehívását rendező és a módosított új alapszabályt.

A kereset nem alapos.

A bíróság a tényállást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdése alapján a felek előadása, a csatolt okiratok alapján állapította meg.

A határozat megtámadása iránti perben a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a keresettel sérelmezett döntések meghozatalára az alperesi társadalmi szervezet alapszabályának és egyéb szabályzatainak megfelelően került-e sor. A felperes keresetében kizárólag egyetlen szempont alapján tette vitássá az alperes határozatát, nevezetesen az összehívást megelőzően teljes körűen megtartani elmulasztott területi tanácskozások tekintetében. A felperes ezen jogi álláspontját az alperes alapszabályának 8.1.2. pontjára alapította. Miután alperes maga sem vitatta, hogy az ominózus területi tanácskozások megtartására a munkakongresszust megelőzően valamennyi területi szervezetnél nem került sor, ezért a bíróság e körben bizonyítást nem folytatott le.

Jelen per tárgya azon jogkérdés eldöntése volt, hogy az alapszabály vitatott rendelkezése szerint a perbeli munkakongresszus megtartása törvényesnek tekinthető-e.

A bíróság előre bocsátja, hogy a kérdés mikénti eldöntésekor kizárólag az alperes alapszabályának rendelkezéseiből indulhatott ki. Ezen vizsgálat során az egyesülési jog, mint a civil szervezeteket és tagjaikat megillető alkotmányos alapjog bírósági döntés általi befolyásolására, a szervezet működésébe való bírósági beavatkozásra kizárólag akkor van törvényi lehetőség, ha a szervezet határozata olyan fokban törvénysértő, mely ezen állami beavatkozást indokoltá teszi. A Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében kifejtette, hogy kisebb súlyú szabályszegések nem eredményezhetik a bírósági beavatkozást.

A perbeli vitatott alapszabályi rendelkezés a következők szerint szól: „Összehívását megelőzően területi tanácskozásokat (TT,KT) kell tartani, ahol az időközben szükségessé vált (lemondás, visszahívás stb. miatt) küldöttcserékre kerülhet sor.” Az alapszabály ezt megelőzően rendezi a területi szervezetek hatáskörét és feladatit. A helyi szintű döntéshozó fórumok: választói értekezlete a titkárok tanácsa (TT), illetve a küldöttek tanácsa (KT). Az

Fővárosi Bíróság
29.P.25.762/2009/10.

alapszabály 5.2. pontja rendezi a területi szervezetek feladatait. e szerint: kongresszusi küldöttek megválasztása, nyugdíjastagozat, ifjúsági tagozat működtetése, területi iroda működtetése stb.

A bíróság álláspontja szerint a kérdés elbírálásakor az alapszabályt szigorúan kell értelmezni, a szabály értelmezése nem lehet kiterjesztő, annak illeszkednie kell az alapszabály egyéb rendelkezéseivel és tükröznie kell a tagság feltehető akaratát.

A bíróságnak ugyanakkor azt is figyelembe kellett vennie, hogy alperes maga sem vitatta, hogy az alapszabály fenti megfogalmazása ellentmondásokat rejt magába, melynek kiküszöbölésére szolgált az újonnan elfogadott alapszabály.

A bíróság a fentiek alapján nem osztotta a felperes azon álláspontját, mely szerint a munkakongresszust megelőzően kötelező területi tanácskozást tartani, melynek elmaradása olyan szabályszegésnek tekinthető, mely a döntések megsemmisítésére vezethet. A bíróság nem osztotta a felperes azon álláspontját sem, mely szerint hivatkozott szabály kógens jellegű lenne. A bíróság ezen álláspontját arra alapította, hogy az alapszabály vitatott rendelkezése ugyan valóban úgy fogalmaz, hogy területi tanácskozást „*kell*” tartani, ennek azonban sem a módját (határidejét, összehívását, kötelezően megtárgyalandó napirendi pontjait, összehívásáért felelős személyt) nem szabályozza, sem pedig az elmaradásához nem fűz konkrét jogkövetkezményt, sem a munkakongresszus, sem pedig a területi szervezeteket szabályozó alapszabályi fejezetben. Szabályozza ugyanakkor azt, hogy a területi tanácskozáson az időközben *szükségessé vált* (lemondás, visszahívás stb. miatt) küldöttsere *lehetőségét*, mely evidens is, hiszen a kongresszus határozatképessége csak a szabályos mandátummal rendelkező küldöttek megfelelő arányú jelenléte esetén valósul meg, tehát ezen okból szükséges lehet a területi tanácskozás megtartása. A területi tanácskozás felperes által jelzett mellőzhetetlen egyeztető funkcióját azonban egyébként az alapszabály ezt megelőzően sem nevesíti, így a bíróság álláspontja szerint téves az a felperesi okfejtés, mely szerint ezen tanácskozások nélkül munkakongresszus érvényesen megtartható volna. Az más kérdés, hogy ha a területi tanácskozás elmaradása a küldötti státusz megalapítását akadályozza, ezen tényre azonban a felperes a perben nem hivatkozott, pusztán a területi tanácskozások, mint érdekegyeztető fórumok elmaradását hiányolta.

A felperesi érvelés az alapszabály rendelkezéseit összességében értelmezve sem vezethető le, az csak a felperes által becsatolt tudományos nyelvészeti szempontból való vizsgálattal okolható csak meg, mely nyilvánvalóan nem lehetett az alapszabályt elfogadó tagok feltehető akarata.

Summázva tehát a bíróság álláspontja szerint a kétségtelenül félreérthetően megfogalmazott alapszabályi rendelkezésre alapított felperesi kereset nem alapos, miután az alapszabály egyéb rendelkezéseiből sem lehetett olyan koherens rendszert felállítani, mely alapján az alperes szabályszegése a felperes által felhívott okból megállapítható volna. Félreérthető, de szankció nélküli alapszabályi rendelkezés pedig nem szolgálhat alapul a szervezet döntésének megsemmisítésére.

A felperes a fentiek szerint pervesztes lett, a perköltségről a bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a bírósági eljárásokban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.

Fővárosi Bíróság
29.P.25.762/2009/10.

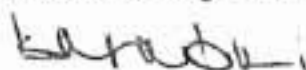
(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján határozott, az összeget a bíróság a pertárgy értéke, az ügy jogi megítélése és a perben a jogtanácsosok által ténylegesen kifejtett munkára figyelemmel határozta meg, figyelemmel arra is, hogy az alperes készkiadásaira nem hivatkozott, azzal kapcsolatos költséget nem igényelt.

A fellebbezésről szóló tájékoztatás a Pp. 233. § (1) bekezdésén és a Pp. 256/A. § rendelkezésén alapul.

Budapest, 2010. évi június hó 14. napján

Dr. Homolya Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
Barkóczy Hajnalka

Fővárosi Ítéltábla
4.Pf.21.381/2010/4.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Bónis Ügyvédi Iroda, dr. Bónis Ferenc ügyvéd (1067 Budapest, Podmaniczky u. 27. III/30.) által képviselt dr. Pécsi Ágnes (1098 Budapest, Börzsöny u. 2/B. VIII/48.) felperesnek, a fellebbezési eljárásban dr. Selmecsi Istvánné és dr. Dudás Lilian jogtanácsosok által képviselt Pedagógusok Szakszervezete (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.) alperes ellen, határozat megtámadása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. június 14. napján meghozott 29.P.25.762/2009/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, az alperes 2009. október 17. napján tartott munkakongresszusán hozott határozatokat megsemmisíti.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint + ÁFA, továbbá 57.000 (ötvenhétezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (a továbbiakban: Etv.) 10. § (1) bekezdése alapján az alperes 2009. október 17. napján tartott Munkakongresszusán hozott határozatok megsemmisítését kérte, mert a kongresszus összehívása alapszabály-ellenesen történt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 17.500.- Ft perköltséget.

4.Pf.21.381/2010/4.

2

Az ítélet indokolása értelmében az alapszabály vitatottan 8.1.2. pontja rendelkezését nem lehet kiterjesztően értelmezni, az az alperes által sem vitatottan ellentmondásos megfogalmazású. Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az alapszabály e rendelkezése úgy fogalmaz, hogy területi tanácskozást „kell” tartani, amelynek azonban sem a módját, határidejét, összehívását, kötelezően megtárgyalandó napirendi pontjait, összehívásáért felelős személyt nem szabályozza és az elmaradásához sem fűz konkrét jogkövetkezményt; szabályozza ugyanakkor a területi tanácskozások időközben szükségessé vált küldöttsere lehetőségét. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a területi tanácskozás felperes által jelzett mellőzhetetlen egyeztető funkcióját az alapszabály nem nevesíti, így tévesnek tartotta azt az okfejtést, mely szerint az előzetes tanácskozások nélkül a munkakongresszus érvényesen nem tartható. Utalt arra, hogy a tudományos nyelvészeti értelmezés nem lehetett az alapszabályt elfogadó tagok feltehető akarata. A kétségtelenül félreérthetően megfogalmazott alapszabályi rendelkezésre alapított felperesi keresetet nem tartotta alaposnak az elsőfokú bíróság, miután az alapszabály egyéb rendelkezéseiből nem lehetett olyan koherens rendszert felállítani, mely alapján az alperes szabályszegése a felperes által felhívott okból megállapítható volna; félreérthető, de szankció nélküli alapszabályi rendelkezés pedig nem szolgálhat alapul a szervezet döntésének megsemmisítésére. Ezért figyelemmel arra is, hogy a szervezet működésébe bírósági beavatkozásra akkor van lehetőség, ha a szervezet határozata olyan fokban törvénysértő, amely az állami beavatkozást indokoltá teszi és a kisebb súlyú szabálysértések nem eredményezhetik a bírósági beavatkozást, az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását és a keresetnek helyt adást, azaz annak megállapítását kérte, hogy az alperes 2009. október 17. napján megtartott Munkakongresszus összehívása és megtartása alapszabályba ütközött, tehát jogellenes, és ezért kérte a Munkakongresszuson hozott határozatok hatályon kívül helyezését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogkérdésben téves álláspontra helyezkedett és ebből téves jogkövetkeztetést vont le, nem vette figyelembe a nyelvészeti szakvéleményt és a felperesi előadást. Utalt az alapszabály III.1.2. pontjára, arra, hogy a jogszabály ellenesen összehívott Munkakongresszuson megváltoztatott Alapszabály határozatai megteremtve a vezető tisztségviselő visszahívásának eljárási rendjét, a felperesnek súlyos hátrányt okoztak és jogszabály ellenesen módosított alapszabályi rendelkezések alapján került sor az alelnöki tisztség megszüntetésére, amely a felperes esetében súlyos egzisztenciális problémát is okozott, jogviszonya azonnali megszüntetésével ellátás nélkül maradt. Megítélése szerint tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a jogsértés és annak következménye elenyésző, csekély súlyú, annak mérlegelése, értékelése során nem megfelelő következtetésre jutott. A jelen esetben nem tartotta elhanyagolható csekély mértékűnek a jogsértést. Álláspontja szerint a társadalmi szervezet tagja joga érvényesülésének akadályozása, jogának súlyos sérelme indokoltá teszi a bírósági beavatkozást. Tévesnek tartotta azt a következtetést, hogy az alapszabály vitatott rendelkezése félreérthető figyelemmel a csatolt nyelvtani értelmezésre, amelynek alapján is az alapszabály a területi tanácskozások tartására vonatkozóan kötelezést tartalmaz. Önmagában azt, hogy az alapszabály nem szabályozza a területi tanácskozások elmaradásának jogkövetkezményét nem eredményezheti, hogy az alapszabályi rendelkezés megsértése jogszerű. Utalt az SZMSZ 3. pontjára, az alperes ellentmondáson alapuló nyilatkozataira, felperes észrevételeire.

4.Pf.21.381/2010/4.

3

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását kérte. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatát, észrevételeit. Álláspontja szerint az alapszabály IV.8.1.2. pontja szó szerinti értelmezése esetén is az állapítható meg, hogy a területi tanácskozások megtartására a Munkakongresszus összehívására vonatkozó országos vezetőségi döntést követően, de még a Munkakongresszus kitűzött időpontja előtt került sor. Szerinte a „szabálytalanságok” nem olyan súlyúak, amelyek kihatottak volna a szakszervezet demokratikus működésére, a hozott határozatok törvényességére, és amelyek az állami beavatkozást indokolnák. Utalt az SZMSZ 3. pontjára. Minden alapot nélkülözőnek tartotta azt a felperesi állítást, hogy a vezető tisztségviselő visszahívásának lehetősége a Munkakongresszuson hozott határozatok következtében teremtmődött meg, a tisztségviselők visszahívásának jogintézményét a korábbi kongresszuson módosított alapszabály is tartalmazta. Kiemelte, hogy a felperes a visszahívására vonatkozó kongresszusi döntést kifejezetten nem támadta keresettel.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

Az Etv. 10. § (1) bekezdése alapján törvénysértésre hivatkozással indított perben a bíróságnak elsősorban azt kell vizsgálnia, hogy betartották-e a keresettel támadott határozat meghozatalánál az alapszabályban és egyéb belső szabályzatban, valamint a jogszabályokban előírt rendelkezéseket. Annak eldöntésekor, hogy a társadalmi szervezet határozata törvénysértő-e, a törvény rendelkezéseinek megtartása mellett a társadalmi szervezet alapszabályára és más szabályzataira is figyelemmel kell lenni. A társadalmi szervezet alapszabályában és más belső szabályzatában foglalt rendelkezés megsértése önmagában is törvénysértés. A töretlen bírói gyakorlat szerint törvénysértő a társadalmi szervezet eljárása és így az ennek alapján hozott határozata, amelynek során a saját alapszabályában vagy más belső szabályzatának a rendelkezéseit nem tartja be.

Mindezek alapján az alperes a saját maga által alkotott szabályokhoz, így az alapszabályában és más belső szabályzatában, a szervezeti és működési szabályzatában foglaltakhoz is kötve van, azokat betartva működhet, járhat el saját maga és egyes szervei is. Nem szolgálhat az alperes előnyére, hogy a saját maga által alkotott alapszabály ellentmondásos rendezést is tartalmaz.

A keresettel támadott határozatok meghozatalakor hatályos alperesi alapszabály IV.8.1.2. pontja a munkakongresszus szabályozása körében utolsó mondatában kimondja, hogy összehívását megelőzően területi tanácskozásokat kell tartani, ahol az időközben szükségessé vált küldöttcserékre is sor kerülhet.

Az alapszabály ezen megfogalmazása a nyelvi szakvéleménytől függetlenül egyértelműen kötelező jelleggel írja elő a „kell” szó használatával a területi tanácskozások tartását. Az alapszabály a továbbiakban nem szabályozza a területi tanácskozások megtartásának rendjét, végrehajtásának módját stb., azonban a szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ) utalva az alapszabály IV.8.1.2. pontjára is további rendelkezést tartalmaz. Így nem volt figyelmen kívül hagyható az SZMSZ rendelkezése, amelyet így az alapszabály fenti rendelkezésével együttesen, egymásra tekintettel kellett figyelembe venni.

Az SZMSZ. 3. pontja kimondja:

Az országos küldöttgyűlés (munkakongresszus) összehívásának időpontját, a dokumentumok kiküldését úgy kell kijelölni, illetve szervezni, hogy azt megelőzően a területi, regionális tanácskozások a küldöttgyűlés témakörében véleményt alkothassanak. A munkakongresszus tartalmi előkészítése az Elnökség feladata. Az ülést megelőző területi

4.Pf.21.381/2010/4.

4

tanácskozások (Alapszabály IV./8.1.2.) lebonyolítása az illetékes PSZ szervezetek felelőssége.

Az SZMSZ 3. pontjának első mondatának megfogalmazásából is következően azt összevetve az alapszabály IV.8.1.2. pontjának utolsó mondatával az alperesnek a munkakongresszust oly időpontra kellett összehívnia, és a munkakongresszus napirendi pontjait illetően a szükséges dokumentumokat kiküldeni, hogy a munkakongresszust megelőzően lehetőség legyen a területi, regionális tanácskozások megtartására és azok véleményét alkothassanak a munkakongresszus témakörét illetően.

A rendelkezésre álló iratok alapján tény, hogy a 2009. október 17. napján megtartott munkakongresszus egyik napirendi pontja az alapszabály módosítása volt, és a munkakongresszuson a határozatok többsége az alapszabály módosításáról született. Az alperes által sem vitatott tény, hogy 2009. szeptember 21. napján született meg az alapszabály módosításáról a döntés és annak anyagát csak ezt követően küldte meg az érintetteknek és tette a munkakongresszus napirendi pontjává. Ehhez képest a 2009. október 17. napján tartandó munkakongresszusig rendelkezésre álló idő nem tekinthető elégségesnek az SZMSZ 3. pontjának első mondatában foglaltak teljesüléséhez. Az alapszabályon alapul az alperes működése, az alapszabály az alperesi működés alapja. Erre tekintettel az Etv. 3. § (1) bekezdés és 6. § (1) bekezdésben megfogalmazott demokratikus önkormányzatiság alapelve alapján az Etv. 9. §-ban rögzített tagi jogosultságokra is figyelemmel az alapszabály módosítása, mint a munkakongresszus napirendi pontja esetében az SZMSZ 3. pontja első mondatában rögzített véleményalkotási jogosultság csak akkor érvényesülhet megfelelően, ha a tagságnak, illetve az alperes alapszabálya és az SZMSZ rendelkezései alapján a területi tanácskozásoknak elegendő idő állt rendelkezésére, hogy az alapszabály módosítását megismerhessék és a területi tanácskozások megtartásának kötelezettségére tekintettel is elegendő idő állt a rendelkezésre a vélemény alkotásra a munkakongresszus kitűzött időpontjáig. A jelen peradatok mellett azonban nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy valamennyi területi szervezetnek lehetősége és elegendő idő állt rendelkezésre az alapszabály módosítás megismerésére, erre tekintettel a területi tanácskozások 2009. szeptember 21. napját követő, de a munkakongresszust megelőző megtartására és a véleményalkotásra. Ennek hiányában az SZMSZ 3. pontja utolsó mondatának rendelkezésére figyelemmel sem állapítható meg, hogy az SZMSZ 3. pontja első mondata az alapszabály IV.8.1.2. pontjának utolsó mondatában foglaltak szerint kötelező jelleggel érvényesült a keresettel támadott határozatokat meghozó munkakongresszus összehívásánál. Miután az alapszabály módosítása volt a lényegi tárgya a 2009. október 17. napján megtartott munkakongresszusnak, ezért a fentiekben kifejtett alapszabály, illetve belső szabályzat megsértése nem tekinthető olyan csekély súlyúnak, amely az érdemi határozatok meghozatalára nem volt kihatással. A munkakongresszus összehívásával kapcsolatos fenti hiányosságok a kifejtettek szerint jellegükre és jelentőségükre figyelemmel a másodfokú bíróság megítélése szerint olyan súlyúak az Etv-ben meghatározott demokratikus önkormányzatiság alapelveire és a tagi jogok érvényesülésére is figyelemmel, amelyek folytán a bíróság által megállapított törvénysértés alapot adott a bíróság általi alperes működésébe történő beavatkozásra, a keresettel támadott határozatok megsemmisítésére.

A Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresettel támadott, a 2009. október 17. napján tartott munkakongresszuson hozott határozatokat megsemmisítette.

4.Pf.21.381/2010/4.

5

A felperes keresete alapos, fellebbezése eredményes volt, így az alperes köteles a felperesnek az első- és a másodfokú eljárásban felmerült költségeinek a megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperes oldalán költségként merült fel a lerótt kereseti és fellebbezési illeték összege 21.000.- Ft + 36.000.- Ft = 57.000.- Ft., továbbá a felperest képviselő ügyvéd díja, amelyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján mérlegeléssel állapított meg a másodfokú bíróság a pertárgy értékére és az első-, illetve a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenység alapján mindösszesen 20.000.- Ft + áfa-ban.

Budapest, 2010. december 2.

Dr. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó sk.
előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bírósági ügyintéző

A „SASOLÁSRÓL” – TÖPRENGÉS JÓ ÉS ROSSZ MINTÁKRÓL

Twist Olivérből is rendes ember lett, Harry Potter is győzött, Geréb is visszatért övéihez

Kedves levelet kaptam a minap a kedves szerkesztőtől, „reflektáljam meg” a neveléstudomány különböző nézőpontjaiból azt a diagnózist, melyet ő napi tapasztalatai alapján felállított. Így hangzott a levél (érdemes idézni, hiszen nyilván több gyakorló pedagógus is hasonlóan lát, gondolkodik). Érdemes elgondolkodni, diskurálni a benne foglalt helyzetről.

Úgy gondolom, a gyerekek elsősorban a világhoz való hozzáállást „sasolják le” születésiüktől kezdve, vagyis szemléletet tanulnak az őket körülvevőktől. Még akkor is, amikor mi, felnőttek nem is gondoljuk. Példának említem csak, hároméves se volt még az unokám, amikor vendégségben volt nálunk a szüleiével. Ő a szőnyegen ült, és gombokkal játszott, nagyon el volt foglalva, mi pedig – a szülei és a nagyszülei – beszélgettünk mindenféléről. Ő új játékot talált ki magának, olyat, amit először csinált: a gombok lyukába próbált egy kárpitösszöget bedugdosni. Akkor hirtelen megszólalt: „Most ne beszélgessek egy kicsit.” Kérdeztük tőle, hogy miért. Mondta, hogy zavarjuk. Kérdeztük tőle, hogy halkan se beszélgethetünk? A válasz: „Akkor nem hallom, hogy mit beszéltek.” Akkor gondoltam rá először, hogy mi, felnőttek nem is sejtjük, a nap minden pillanatában minden csatornán milyen mélyen szívja magába a gyerek a világot, és hogy ivódik bele az arról való szemlélet. Hiszen azt veszi át akarva-akaratlan, amit tőlünk hall.

Ma a magyar társadalomban minden felnőtt általános szemlélete a bizalmatlanság, mindenki úgy véli, hogy a társadalom egy másék csoportja hazudik, ellenére van, az életére tör. Csak egy példa erre: a H1N1 elleni védőoltást sokan azért nem adták be maguknak, mert egy politikus az interneten elterjesztette, csipet ültetnek az emberekbe a védőoltás helyett, hogy mindig megfigyelhetők legyenek. A ma társadalmának általános bizalmatlansága csapódik le a gyereknél is. Miközben tehát a gyerek átitatódik a bizalmatlansággal, nagyon álságos módon azt követeljük tőle, hogy feltétel nélkül bízson meg a felnőttek egy csoportjában, azok minden kívánságát minden körülmények között teljesítse. (Szülei, tanítók stb.) S közben a felnőttek világa a tévétől kezdve a szomszédokig ellenkező jeleket ad a számukra. Azt gondolom, többek között ezért agresszívak a gyerekek otthon is, az iskolában is.

Ebben a nagyon bizalmatlan világban született meg az új közoktatási törvény koncepciója. A kérdésem ezzel kapcsolatban a következő. A koncepció – vélelmezett s többek által kritika tárgyává tett – szemléletéhez mi kapcsolódik? Bizalmatlanság a gyerekekkel szemben, elsősorban követelni tőle, őt meg sem kérdezni semméről, ha hibázik, büntetni kell. – Milyen hatással lesz mindez a gyerekekre? Oldja, vagy erősíti a konfliktusokat? Rend lesz tőle az óvodákban, iskolákban? Vagy még nagyobb káoszt, még agresszívabb gyerekeket „teremt”? Mi lenne inkább a megoldás?

Hát tegyünk próbát a válasszal

Előrebocsátom: két válaszom is lesz – remélem, ezzel nem „mutatok rossz példát” a „sasolóknak” (fiatalabbaknak, idősebbeknek), nem látzom kétszínűnek. De mégiscsak van egy – mint a népszerű viccbe – „pesszimista” válasz (szaknyelven így mondjuk: *narratíva*), s van egy inkább optimista.

A tény tény. Ma a világ megannyi története, titka még annyira sem marad rejtve, titkolva a gyerekek előtt, mint amennyire a „védett” gyerekkort jövendő reformpedagógusok, gyermektanulmányozók nyomán az XX. század elején (főként a polgári családokban) megfogalmazódott. S érvényesült a „gyermek évszázada” megannyi vívmányában, a gyerekszobák létrejöttében, a gyermekeknek szóló kiadványok, újságkiadás, gyermekirodalom, játékgyártás fellendülésében, a gyermekdivat kialakulásában, a felnőttek világából – bár őket utánoz – de mégiscsak kivonuló – gyermekmozgalmakban, az ekkorra önállóvá váló gyermekgyógyászatban, gyermekintézmények sokaságában. Vagy a „nicht for dem kind” családfeji parancsában a vasárnapi ebédnél.

Ennek a világnak – ha volt is egyáltalán – hamar vége lett. A gyerekek kíváncsiak lettek a titkokra, mint korábban, s az információipar jóvoltából hamar – minden várakozást felülmúlóan hamarabb, a felnőtteknél mindenképpen hatékonyabban – vették, veszik birtokba azokat a csatornákat, melyek napra készen találják nekik azt a világot, amely – egyébként – sose volt igazán „jó”, csak azt hittük: megvédhetők tőle.

Ennek az illúzióknak van vége. Lassan már a mesék „legkisebb fiújának” jóságában, győzelmi esélyeiben sem hisznek korán – jóformán gyerekkor nélkül felnő-

vekedvén – a gyerekek, a nagymama csaknem olyan „gonosz” tapasztalataik szerint, mint ellenfele, a farkas.

Ha szétfoszlik a jó

S ha a különböző okokból a megszokott-nál is jobban elvaduló világ mintái ilyen „kulturális zivatarként” érik a gyereket – csakugyan minden csatornából (szétfoszlik a „jó család”, az „emberséges iskola”, a „jó felnőttek”, a „jó király, jó vezető”, ad absurdum a „jó pásztor” esélye, hovatovább mostanában a mindezekre való vágyakozás is) –, nos akkor „gyereünk” is a „tisztá szívvel betörök” életstratégiáját választja.

A pesszimista verzióban azzal a különbséggel a „gyönyörű szép szívű” költő önpusztító személyiségétől, hogy meg is teszi.

A frusztráció eszkalálódott a társadalomban, világméreteken, regionális méreteken, országos méreteken, települési méreteken s a családokban is több – különböző eredetű válságok nyomán – a kilátástalanul sodródó ember. Ha még nem is egyiptomi méreteken... (a napi híreket figyelem január végén, bizonyára több gyerek és fiatal néző ül a tévéhíradó előtt). A cselekvési minták adottak, a „rossz cselekedet” kockázata kevesebb. Nincs mit veszteni (még az élet se drága egy zsúfolt ifjúsági szórakozóhelyen – láttuk a tévében).

S az agresszió eszkalálódik – ennek megállításában az iskola már-már eszköztelen. (Nem segít rajta – inkább árt – a buktatás, a felügyelet, a pótlékelvonás, a „kicsapás” fenyegetése sem.)

Ebben a – pesszimista – forgatókönyvben.

S milyen az „optimista” forgatókönyv?

Nem a „Macskafogó” idilljére gondolok.

De a társadalom egésze mégiscsak árnyaltabb, tagoltabb szerkezetű, megannyi elemből áll, s – ez már csak így van – mindenhol felbukkannak mint korallzátonyok a „jóság szigetei”. Egy nagymama – zsebében frissen tört dióval, a padtársnak is jut belőle. Egy apa, aki vasárnap a barátokat is kocsiába ülteti, s irány a legközelebbi szánkódomb, egy szomszéd, ahol forró tea és emberi szó jut, egy társasházi udvar, egy vallásos bázisközösség, ahol jóra gyülekeznek felnőttek és fiatalok, egy (még ilyen is akad) mozgalmi csoport (cserkész, úttörő, felfedező, zöld szíves, egészségnyújtó akár).

(Folytatás a 15. oldalon)

HÓNAPRÓL HÓNAPRA NŐ AZ ÉHEZŐ GYEREKEK SZÁMA

A felnőttek krónikus betegségeit megfelelő táplálkozással gyermekkorban lehet megelőzni

Hazánkban konkrét felmérés eddig csak a túltáplált gyerekekről készült, arról, hogy pontosan hányan éheznek, nincs valós adat. Amit biztosan tudni lehet, hogy a pedagógusok, védőnők, gyermekvédelemmel foglalkozók tapasztalatai szerint Magyarországon hónapról hónapra nő az éhező gyerekek száma. Pedig a gyermekkori éhezés az akut megbetegedéseken túl meglehetősen a felnőttkori krónikus betegségeknek. A rendszeresen éhezők közül kisebb súlyú, alacsonyabb és butább felnőttek lesznek, mint megfelelően táplált társaikból. Ahhoz, hogy egy gyerek ne éhezzen, nem elég jóllakatni. Szervezetének minden makro- és mikrotápanyagra szüksége van.

Arról, hogy hány gyerek éhezik Magyarországon, különböző tanulmányok vannak. Az egyik szerint Európában talán Magyarországon megy a legtöbb – mintegy 500 ezer – gyermek éhesen iskolába. A másik azt állítja, hazánkban 380 ezer kiskorú él szegénységben, 130 ezren alultápláltak, 20 ezren pedig éheznek. *Ferge Zsuzsa* szociológus azt mondja, a valós számot nem tudjuk, a felmérések közül valószínűleg az utóbbi áll közelebb a valósághoz. Ám ami aggodalomra ad okot, hogy a pedagógusok, a védőnők, a gyermekvédelemmel foglalkozók tapasztalata szerint hónapról hónapra nő az éhező gyerekek száma.

Éhező gyerek, beteg felnőtt

Pedig a gyermekkori éhezés az akut megbetegedéseken túl meglehetősen a krónikus felnőttkori betegségeknek – ezt már *prof. dr. Barna Mária*tól, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszékének oktatójától tudjuk.

Az éhezésnek két formáját ismerjük, a mennyiségit és a minőségit. Minőségi éhezésről akkor beszélünk, ha a szervezetünk nem kapja meg megfelelő arányban a szükséges tápanyagokat. A mennyiségi éhezés

során a szervezet túl kevés tápanyaghoz jut, aminek következtében a májban raktározott glikogén (összetett szénhidrát) és a zsírszövetben felhalmozott zsírok kezdenek elhasználódni. Az éhezés túlélési idejét nem a zsírszövet tömege, hanem a szervezet fehérjevesztésének mértéke szabja meg. Ha a rendelkezésre álló glikogént és zsírokat már felhasználta a szervezet, a fehérjék következnek. A fehérjék fő forrása a vázizomzat, amely az éhezés előrehaladt állapotában indul csak bomlásnak. Az éhezés akkor vezet halálhoz, ha a raktározott fehérjék harmada, fele elhasználódik – mondta a professzor asszony.

Gyerekeknél a mennyiségi éhezés azt jelenti, hogy az energiabevitelük nem megfelelő, nem jutnak hozzá a megfelelő tápanyaghoz. Attól függően, hogy a szükséges zsír, fehérje, szénhidrát, a vitaminok vagy a nyomelemek közül melyikből jut kevesebb a kellenél, más és más problémák merülnek fel. Ha egy gyerek például kevesebb fehérjéhez jut a kellenél, a szervezetének sok funkciója sérül. A legsúlyosabb következmény, hogy gyengül a szervezet védekező mechanizmusa, gyengék lesznek, és hajlamosak a fertőzésekre. Az alultáplált gyermekek lassabban nőnek, és szellemi fejlődésük is visszamarad. A hosszú távú fehérjehiány a vérképzést is károsítja.

Minden tápanyagra szükség van

Dr. Barna Mária kifejtette, egy gyereket nem elég egyfajta alapélelmiszerből jóllakatni, mert a fejlődéshez minden tápanyagra szüksége van. A különböző vitaminok, ásványi anyagok hiánya például okozhatja a csontok, a fogak egészségtelen fejlődését, a szervezet védekező rendszerének gyengülését, az idegrendszer nem megfelelő működését, látásproblémákat, bőrrendellenességeket. A vitaminhiány tünetei a vitamintól függően változnak. Bár a táplálkozás szempontjából tulajdonképpen a magzati kor és az első két év a legmeghatározóbb, minél tovább éhezik egy gyerek, annál súlyosabb következményei

lesznek később. A felnőttkori krónikus megbetegedések ugyanis a nem megfelelő gyermekkori táplálkozásra vezethetők vissza. Ha például egy gyerek éhségét sokáig csak zsíros kenyérral oltják, mivel a zsírban sok a telített zsírsav, középkorú férfiként a szívinfarktus veszélyével kell majd szembenéznie. Az egészségben eltöltött éveink száma a minőségi táplálkozástól függ – jelentette ki a professzor asszony.

Hová vezet a krónikus éhezés?

A vashiány gyengeséget, vérszegénységet okozhat, a fehérjehiány következtében kis ödémák keletkeznek a szervezetben, a bőr alatti zsírraktár lecsökken, aminek következtében gyenge lesz a gyerek és fázékony, ezért egyre kevesebbet mozog, ami csökkent szívműködéshez, csökkenő vérnyomáshoz, majd vízvesztéshez vezet. Ha egy gyerek hosszabb ideig, krónikusan éhezik, vagyis kevesebb táplálékhoz jut, mint amennyire szüksége van, akkor csökken a vércukorszintje, ennek következtében a vérnyomása, egyre apátiasabb lesz, visszaesik a tanulásban is. A folyamatot *prof. dr. Czinner Antal*, a Heim Pál Gyermekkórház tudományos igazgatója mutatta be. Elmondta azt is, mi történik, ha egy gyerek nem jut megfelelő mennyiségű szénhidráthoz. Mivel a központi idegrendszer csak cukrot éget, szénhidrát hiányában a gyerek visszamarad testi fejlődésében, és központi idegrendszere is károsodhat kisebb-nagyobb mértékben. Vagyis az éhező gyerekekből alacsonyabb, kisebb súlyú és butább felnőttek lesznek, mint megfelelően táplált társaikból.

A professzor beszélt a kővér gyerekekről is. Mint mondta, ez is egyfajta táplálkozási zavar, hisz ezek a gyerekek a kellenél jóval több szénhidrátot és zsírt fogyasztanak, ugyanakkor a többi alapvető élelmiszerből a kellenél jóval kevesebbet. Hozzátette, róluk készült is felmérés, ők a gyermekpopuláció 15 százalékát teszik ki.

Millei Ilona

A „SASOLÁSRÓL” – TÖPRENGÉS JÓ ÉS ROSSZ MINTÁKRÓL

(Folytatás a 14. oldalról)

S ebben – a reális – társadalomképemben helye van az iskolának is. Ha! Ha vállalja, hogy a jóra szövetkezők gyülekezete lesz, a kooperáció, a befogadás, elfogadás gyakorlóhelye. Van ilyen.

Jártamban-keltemben több ilyen iskolai szervezetet ismerhettem meg szerte az országban.

(Persze, a történelmi példákat is idézhetném, *Don Boscót* – a pedagógusok torinói szentjét, *Janusz Korczakot*, a varsói árvaház Öreg Doktorát, *Sztéhló Gáborunkat*, az Igaz Embert (a hárshegyi Örmváros vezetőjét), a maga módján a poltavai *Anton Makarenkót* is, s megannyi mást, aki képes volt szívetet teremteni maga és intézménye köré jóságából, emberszeretetből, elfogadásból, mosolyból, játékból.)

Twist Olivérből is rendes ember lett, Harry Potter is győzött. Geréb is visszatért övéhez, Gergő is a bányarobbanás után megosztotta barátságát a kis bice-bóccával, Bornemissza Jancsi is megtalálta szüleit. S sorolhatnánk a példákat.

S soroljuk is! – írom felszólító módban. A gyerekek fogékonyak erre.

„Az az egy fontos, legyetek jók most” – éneklik *Nérai Fülöp*, a középkori szent növendékei.

Próbáljuk meg!

Trencsényi László

ÉHEZÉS ÉS OKTATÁS

Európai tehetségnap bevezetését javasolja a kormány

Európai tehetségnap bevezetésére tesz javaslatot a magyar kormány a soros uniós elnökség keretein belül – jelentette be Hoffmann Rózsa, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium oktatásért felelős államtitkára az Európai Parlament kulturális és oktatási bizottsága előtti meghallgatásán január 25-én Brüsszelben. A magyar kormány tervei szerint ez a nap minden év március 25. – Bartók Béla születésének napja – lehetne.

Hoffmann Rózsa a magyar kormány következő féléves uniós elnökként végzendő munkájával kapcsolatban konkrét feladatként jelölte meg az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek erősítését, a kisgyermekkorai nevelés minőségének előremozdítását, a korai iskolaelhagyás

megelőzését és a tanulás célú mobilitás erősítését.

A kisgyermekkorai nevelés minőségének előremozdítása és az ebben való részvétel erősítése témájában februárban uniós szintű szakmai konferenciát szervez a magyar elnökség, májusban pedig tanácsi következtetés elfogadását tervezi. Hoffmann szerint ugyanis akiket nem képeznek megfelelően már az iskola előtt, azok elvesztik az esélyt, hogy helytálljanak az iskolában és megfelelő szakképzést szerezzenek. A korai iskolaelhagyás megelőzése összefügg a magyar elnökség alatt elkészítendő romastratégiával is, ezzel kapcsolatban tanácsi ajánlás elfogadására törekszik a magyar kormányzat, hiszen 2020-ig 10 százalék alá kell csökkenteni a korai iskolaelhagyók arányát.

A kiemelt magyar elnökségi programok között szerepel még március 28–29-én az aktív állampolgárságra nevelés témájában megrendezendő informális budapesti találkozó az oktatásért felelős miniszterek között. Az államtitkár újságírói kérdésre leszögezte: nincs tudomása arról, hogy bármelyik magyar iskolában kizárták volna az oktatásból a roma diákokat. Elmondta: ismeri azt a jelentést, amely szerint Európában talán Magyarországon megy a legtöbb – mintegy 500 ezer – gyermek éhesen iskolába. Kifejtette: az oktatásra nézve ez azzal a feladattal jár, hogy még nagyobb erőfeszítést kell tenni minden olyan program sikerre vitele érdekében, amely az éhezést csökkenti. Rövid távon azonban ezt a kérdést nem az oktatás tudja orvosolni – fűzte hozzá.

PL-összeállítás

Bezárnak egy iskolát

Hova járnak majd a niklai diákok?

A tanév befejeztével végleg bezárják a niklai általános iskolát, amit a csömendi önkormányzattal közösen működtetnek a somogyi faluban – közölte a Somogyi Hírlap.

Fülöpné Kesztyűs Ágota (Fidesz-KDNP), Nikla polgármestere a képviselő-testület döntését követően a lapnak azt mondta: a szabad intézményválasztás egyiskolányi gyereket vitt el a településről.

A polgármester szerint még kérdéses, hogyan, miből tartanak ki a tanév végéig, ugyanis még erre az átmeneti időszakra sem kaptak semmilyen segítséget. Az is kérdés, hova jár majd a bezárás után a 68-72 niklai diák.

Fülöpné Kesztyűs Ágota elmondta, hogy az iskolában 98 százalék a roma gyerekek aránya. Halmozottan hátrányos helyzetű diákokról van szó, akik még az étkezésért sem tudnak fizetni.

Öt éve a 21. század iskolája projekt keretében negyvenmillió forintot nyert el az önkormányzat. Ezt az öt évet mindenképpen végig kellett vinni, különben az elnyert összeget vissza kellett volna fizetni.

A statisztikák alapján nem is lett volna gond, de nem kalkulálták bele a szabad iskolaválasztást.

Lovasíjászatot tanítanak a Semmelweis Egyetemen

A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán, vagyis a valamikori TF-en öt éve folyik lovaskultúra-oktató másoddiplomás képzés. Aki megszerzi ezt a képzettséget, az összes lovasszakágban lovasoktatóként dolgozhat, lovardát vezethet, lovaglást oktathat, lovastúrát vezethet. Lovasíjászatot azonban nem taníthat. Vagyis eddig nem taníthatott. Aki ezzel kívánt foglalkozni, az a hagyományörzés keretein belül kétnapos szakmai táborban lövöldözhetett lóhátról nyíllal. Ám az egyetem lovaskultúra-szakcsoportja szerint ma ez már kevés. Azt szeretnék, hogy a lovasíjászat a szakedzőképzésben is helyet kapjon a hivatalos lovasszakágak mellett.

Szakedződiplomát jelenleg a testnevelő-edző alapképzésen (BSc) lehet szerezni nappali és levelező szakon. Dr. Faludi Judit szakvezető lapunknak elmondta, tantárgyi reformot szeretnének, ami megfelelő specializációt tenne lehetővé. Vagyis azoknak, akik a jövőben meg akarják szerezni a lovasszakedzői képesítést, az általános elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátításán felül a választott lovasszakág egy – a Magyar Lovas Szövetség által is elismert – oktatócentrumában kellene elsajátítaniuk a szakági speciális ismereteket. Így a hallgatók diplomájába bekerülne a lovasszakedző képesítés mellé a díjugrató, díjlovas, military, fogathajtó, lovastorna, távlovaglás, western-reining vagy lovas íjász szakirány. A lovas gyakorlati órák lóberleti díját a hallgatóknak jelenleg még ki kell fizetni, ha lovas szakedzőként szeretnének végezni. Egy versenyszintű edzés ma háromezer forintba kerül. Azért, hogy minden érdeklődő számára megfizethető legyen, dr. Faludi Judit szerint a Lovasport Szövetség támogatása is szükséges. Az egyetemi docens asszony azt is mondja, sok olyan lovarda van, amelyik az általános iskolásoknak szervezne lovasoktatást, ami jót is tenne a gyerekeknek, hisz nem mozognak eleget, és messze eltávolodtak a természettől. Ha újra lovasnemzet akarunk lenni, az állam támogassa ezeket a lovardákat – jegyezte meg.

Amennyiben nem a négy féléves lovaskultúra-oktató, hanem a lovasszakedző képzés keretében zajlik le a tantárgyi reform, az új szakot nem kell akkreditáltatni.

Valószínűleg ezért is nem hallott róla Bazsa György, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnöke, és mint megjegyezte, a Magyar Akkreditációs Bizottság asztalán sincs olyan kérelem, hogy valaki akkreditáltatni akarná a lovasíjászatot. Ezt illuzórikusnak is tartaná, még akkor is, ha most „kicsit ilyen hangulat alakult ki” – jegyezte meg. Azt azonban elképzelhetőnek tartja, hogy a TF-en posztgraduális vagy felsőfokú szakképzés keretében tanítják a lovasíjászatot. Ez intézményi hatáskörben, szenátusi beleegyezéssel elindítható. Azt mondja, az jó, ha valaki ért a lovasíjászathoz, ám a tudnivalókat nem feltétlenül a felsőoktatásban, az alap- vagy a mesterképzésben kell elsajátítani.

Egyébként

(Forrás: Index)

Miközben a világ a Marsra igyekszik, mi, magyarok ismét Augsburg felé vesszük az irányt?

HOFFMANN RÓZSA: MÁJUSBAN, DE LEGKÉSŐBB ŐSZEL A PARLAMENT ELÉ KERÜL A KÖZOKTATÁSI TÖRVÉNY

A tervek szerint májusban a parlament elé kerülhet a közoktatási törvény és a pedagógus-életpályamodellről szóló törvény – mondta Hoffmann Rózsa a Fókuszban, a közoktatás című, a XI. Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás-hoz kapcsolódó szakmai fórumon január 21-én. Az oktatási államtitkár közölte: a kormány tavaszi hivatalos törvényalkotási programjában nem szerepel ez a két törvény, de ez csak arra vezethető vissza, hogy az európai uniós soros elnökség nagyon leterheli a kabinetet, így a testület úgy döntött, tervébe csak azokat a jogszabályokat veszi fel, amelyeket mindeképpen meg akar alkotni.

Hoffmann Rózsa a szakmai fórumon arról is beszélt: „2003 óta olyan Nemzeti alaptantervünk van, amely nem szabályozza a tanítás tartalmát, ezen mindenképpen változtatni fogunk. Az iskolák autonómiája megmarad, de ez egy szabályok közé ékelte autonómia lesz. Az oktatási intézmények a kerettantervben kijelölt szabad sávval, szabad órakerettel gazdálkodhatnak, ki lehet és ki is kell egészíteni a kerettantervet.” Kiemelte: 2003 óta teljes tantervi szabadság van, az iskolák 80 százaléka mégis a 2001-es kerettanterv alapján tanít.

Az államtitkár elmondta, több ezer oldalnyi vélemény érkezett hozzájuk, most a háttér munkánál tartanak, ehhez „kell egy kis csend és nyugalom”. Meglátása szerint az eredetileg közzétett közoktatási törvény koncepciója a vita során sokat csiszolódott. Az oktatási államtitkárság csapata szisztematikusan dolgozik, és továbbra is nyitottak minden észrevételre.

A pedagógusok többsége ellenőrzést akar

Hangsúlyozta, az 1993-ban elfogadott, jelenleg érvényben lévő közoktatási törvényt az utóbbi nyolc évben 46-szor módosították, s „az agyonváltoztatott törvény” újabb módosításainál további elmentmondások keletkezhetnének a törvény szövegében, ezért van szükség új közoktatási törvényre.

Arról is beszélt, hogy a tanárok bérezésének el kell érnie, majd meg kell haladnia az átlagos értelmiségi fizetést. Ezzel együtt meg kell hagyni őket a közalkalmazotti jogviszonyban, de létre kell hozni egy külön pedagógus-bértáblát. A magasabb fizetés ahhoz kell, hogy ne hagyják el a pályát a tehetséges tanárok, illetve ahhoz, hogy ne kelljen megélhetésükhöz másodállást vállalniuk.

Hoffmann Rózsa elmondta azt is, hogy egy felmérés alapján a pedagógusok 90 százaléka azt mondja, szükségük van a szakmai ellenőrzésre, különben elbizonytalanodnak a munkájukban. Ehhez kapcsolódóan megemlítette: a tíz évvel ezelőtt kidolgozott, a katolikus közoktatásban bevezetett ellenőrzési rendszer nagyon jól működik. A következő tanév elejére jogszabályilag megalapozzák, majd a rá következő tanévben megkezdik a tanárokat ellenőrző szakértők képzését. A jövőbeli szakértők dolga az lesz, hogy nyilvánosságra hozott szempontok alapján sorra vegyék, milyen színvonalú volt a vizsgált tanárok egy-egy tanórája.

Éles szakmai viták

Hoffmann Rózsa szerint a hat- és nyolcosztályos gimnáziumoknak az összes középiskola 3-4 százalékát kell csak kitenniük, mert ezeknek az igazán tehetséges gyermekekkel kell foglalkozniuk. Nem adminisztratív eszközökkel akarják korlátozni a hat- és nyolcosztályos gimnáziumok számát, de minőségi kritériumokat fogalmaznak meg velük szemben. A kötelező közösségi munkát a későbbiekben az érettségi feltételévé teszik.

Hoffmann Rózsa kérdésre elmondta: „A legtöbb kérdésben teljes egyetértésre jutottak” Pokorni Zoltánnal, a parlament oktatási bizottságának fideszes elnökével a törvények tervezete kapcsán. Mint közölte, valójában számítottak az éles szakmai vitákra a koncepciók közzététele után, azonban mindent egybevetve, kisebb korrekciókkal ugyan, de „csaknem százszázalékos igenlést” kaptak a szakmától. A kritizáló több részletkérdést hiányoltak, kifogásoltak vagy nem értettek, ám teljes vizsautasítást egyetlen szervezet vagy magánszemély részéről sem tapasztaltak.

Nem vonják vissza a felsőoktatási koncepciót

Dux László felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár azt mondta, szó sincs arról, hogy az oktatási államtitkárság által kidolgozott és azóta szakmai és társadalmi fórumokon megvitatott felsőoktatási törvény koncepcióját visszavonják. Ezzel a kijelentéssel a Hallgatói Önkormányzat Országos Konferenciájának (HÖÖK) arra a korábbi nyilatkozatára reagált, amely szerint vissza kellene vonni a felsőoktatási törvény tervezetét, mert az vitára alkalmatlan. Közölte: a koncepció átdolgozása jelenleg is zajlik, egy-két héten belül sze-

retnének „egy konszenzuson alapuló, kormányhatározatra alkalmas változatot összeállítani”, utána pedig, a tervek szerint a tavasz második felében vagy a nyár elején a parlament elé kerül a törvény kodifikált szövege, és azt a remények szerint a nyári szünet előtt az Országgyűlés el is fogadja.

A felsőoktatási törvény koncepciójának jelenlegi szakmai vitájáról megjegyezte: a tárgyaló felek között „sokkal-sokkal több a megegyezés az elképzelésekben és célokban, mint a különbözőség”. A kormányzatnak a vita során az a feladata, hogy minél több véleményt meghallgasson, és utána valamilyen irányban döntsön. A felsőoktatás „egy nagyon bonyolult, nagyon sok szereplős, sok tervezhetetlen hatásnak kitett rendszer, nem lehet egyetlen nekirugaszkodással egyszer s mindenkorra jól csinálni” – fogalmazott.

A törvény majdani meghozatala ugyanakkor nem azt jelenti, hogy annak minden sora szeptembertől hatályba lép, mert ez technikailag nem lenne lehetséges, és jogszabályellenes is lenne. Idén őszel azért van szükség egy új felsőoktatási törvényre, mert ez megadja a jogi alapját a felsőoktatást érintő 2012-es költségvetés szervezésének – hívta fel a figyelmet.

2014-től lehet az érettségi feltétele a közösségi munka

Legkorábban 2014-től lehet az érettségi vizsgára bocsátás előfeltétele az önkéntes munka – mondta Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár január 22-én. A közösségi szolgálat, önkéntesség jelene és jövője az oktatásban című konferencia szünetében. Megjegyezte, a megújítandó érettségi előfeltételeként 50-60 óra kötelező közösségi munka előírását tervezik a középiskolások számára, amit heti két óra rendszerességgel, egy tanév leforgása alatt lenne célszerű elvégezniük a diákoknak. Ezt a tevékenységet az elképzelések szerint dokumentálni is kell majd. Hangsúlyozta: „Nem volna szerencsés, ha módszertanilag lenne szabályozva” az önkéntes munka, mert minden gimnázium a saját környezetében tapasztalható kihívásokra kell hogy reagáljon. A 2010-2011-es tanév második félévében a pályázattal harmincórás munkára vállalkozhatnak a fiatalok. Erre pályázatot írtak ki, a jelentkezőknek 44 millió forint áll a rendelkezésükre. Ebből a tanárok, mentorok munkáját fizetik ki. Egy tanár legfeljebb bruttó 200 ezer forintot kaphat egy projekt levezetéséért.

PL-összeállítás

SZAKKÉPZÉSRŐL KONKRÉTAN ÉS ÁLTALÁBAN

Bartha Dénes: „A munkanélküliséget az iskolák szülik”

A nyíregyházi 107. sz. Ipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet igazgatója voltam 1968. szeptember 1-jétől 1988. december 31-éig. Kinevezésemtől a képzés olyan sokrétű volt, hogy majdnem egy félév kellett ahhoz, hogy eligazodjak a szakmák szakmai szintje és képzése között. Volt egyéves, másfél éves, kétéves (A tagozat), hároméves (B emelt szintű) képzés. Ennek megfelelően jártak elméleti oktatásra a tanulók. Egy-egy órarend összeállítása legalább kéthetes, több tanárt foglalkoztató munkával járt. A gyakorlati oktatás igen kezdetleges volt, a tanulónak szinte el kellett lennie a munka fázisait a mestertől. Volt, aki kapott juttatást, de nagyrészt örült, hogy tanulhatott. Írásommal reagálni szerettem volna a Pedagógusok Lapja 2010. december 10. számában megjelent, „Jövőre elindul a duális szakképzési rendszer” című cikkre.

Legrosszabb időben lettem igazgató, a „Ratkó-gyerekek” ekkor végezték el a 8. osztályt. Reggel 8 órától este 8-ig tanítottunk, délből 15 perces szünettel. Az iskola tanulóinak létszáma 1968-ban 1356 fő volt, két év múlva már meghaladta az 1600, rá két évre az 1800 főt.

Svéd mintára egységes képzés

1970. januárban Kecskeméten volt a háromnapos igazgatói értekezlet, ahol a Munkaügyi Minisztérium főosztályvezetője ismertette a Svédországban járt delegáció tapasztalatait az egységes szakképzésről. Ez minden igazgatónak tetszett. A minisztérium öt évet adott az egységes képzés bevezetésére, amit három év alatt minden iskola teljesített is. Megszűnt a tagoltság a szakmák között, bevezettük a három nap elmélet, három nap gyakorlat rendszerét. Minden szakmát hároméves képzéssel lehetett elsajátítani, melyet középfokú képzésre minősítettek. A szakmunkásvizsga megszervezése után beindítottuk a szakmunkások kétéves szakközépiskoláját, itt érettségit tehettek a hallgatók. Jelenleg az iskolában több tanár oktat, aki tanítványunk volt.

Ahhoz, hogy a gyakorlati képzést reformálni tudjuk, kellettnek olyan emberek, akik a gyakorlati munkahelyeket meglátogatták, és ott segítséget adtak a képzéshez. Ehhez kilenc fő szórvány oktatót vettem fel. Minden szakmában kidolgoztuk a gyakorlati oktatás tematikáját,

sokszorosítottuk, és kivittük a gyakorlati oktatást végző helyekre. Ezzel kettős célt értünk el, segítséget adtunk az oktatóknak, másfelől az ellenőrzést segítette a tanmenet.

Végre elértük, hogy minden tanulónk megkapta az ösztöndíjat, az ebédet, a munkaruházatot.

Felépült a 105 férőhelyes tanműhelyünk, melyben az elsőéves tanulók alapképzését oldottuk meg. A másodévesek már a gyakorlati munkahelyen, de az iskola állományába tartozó szakoktatók irányításával tanultak, a harmadévesek pedig már a szalagon dolgoztak.

Nyugdíjazásomkor büszkén távoztam az iskolából, mert modern iskolaépületet, jól felszerelt tanműhelyt hagytam utódokra.

Előre kellett volna gondolkodni

Nem tudom, ki volt az az íróasztalnál ülő, a pedagógiát legfeljebb könyvből ismerő, aki a szakképzést egyik napról a másikra eltörölte. Nem gondolt arra, hogy szakemberre mindig szükség van? Vagy ki volt az, aki olyan rendeletet alkotott, hogy 16 éven aluli gyermek nem dolgozhat? Az általános iskola első osztályába járó gyerek a tanulás során nem dolgozik minden nap? Két évet ül a szakiskolás tanuló karba tett kézzel – mert ugye nem dolgozhat –, egy év alatt a szakmát nem lehet elsajátítani. Szétverték a tanműhelyt, hová lettek a gépek, szerszámok, amiért igen sokat kellett fáradozni, hogy megszerezzük? Tantermet kellett csinálni a tanműhelyi termekből. A 90-es évek közepétől már jól lehetett érezni, hogy a tanulólétszám egyre fogy. Kicsit a vezetőknek előre is gondolkodni kellett volna!

A munkanélküliséget az iskolák (intézmények) szülik, legfőképp azzal, hogy olyan szakmákat iskoláznak be, amelyekre sokan jelentkeznek. Igazgatásom alatt minden évben a Megyei Tanács Munkaügyi Osztályán egyeztetettünk a beiskolázandó szakmákról és a beiskolázási tanulói létszámról. Ettől nem lehetett eltérni. Most mi van? Szabad rablás!! Csak pár szakmát említek: fodrász (az egész megyei képzést az iskolánk biztosította, ma minden iskolában folyik ilyen képzés. Van ennyi fodrászra szükség?) Autóvillamossági műszerész is mi képeztünk, most négy helyen. Asztalost még Mátészalka is képzett, most öt helyen. Informatikus szak új. De annyi szakemberre nincs szükség,

amennyi végez. Miért nem koordinálja valamelyik szervezet a beiskolázást?

A továbbképzés szolgálja az új ismereteket

Negyvenéves pedagógiai pályafutásom alatt tapasztaltam azt, hogy nem minden gyerek tud megbirkózni a követelményekkel. Nem szabad ezeket a gyerekeket előre látható kudarcra ítélni azzal, hogy rákényszerítjük a továbbtanulást. Fizikai munkára mindig szükség volt és lesz.

Ha nem is egészben, de nagy részben az 1970-es oktatási reformot hoznám vissza, egy kicsit a gyakorlati oktatást előbbre tenném. (Eddig 50-50 százalék volt, 40-60 százalékra javasolnám az elméletet és gyakorlatot oktatni.) Iskolai tanműhelyek nélkül megint visszakanyarodunk az „inas”-iskolához, amit, remélem, senki sem akar.

Szakmák hálnak el (pl. fényképész, órás), de újak születnek. A legtöbb energiát arra kell fordítani, hogy az iskolák szakemberei felkészülhessenek az új megismerésre és oktatására. Én mindig szívesen fogadtam a szakfelügyelőket, mert tapasztalataikat átadták a kollégáknak. Hol van most a szakfelügyelet? Az ember gyarló lény. Szereti, ha dicsérik, igaz, nem szívesen hallja a rosszat. Dicsérni vagy elmarasztalni csak akkor lehet valakit, ha ismerem a személyiségét, a munkáját. Ezért szükséges a tanárok, szakoktatók látogatása.

Rohanó világban élünk. Annyi új ismeret született az utóbbi időben, hogy azzal lépést tartani nem lehet. De azt mindenkitől meg kell követelni, hogy a szűk szakmájában előforduló újításokat, új gépeket, műveleteket ismerje. Ez lenne a továbbképzés egyik legfontosabb célja. Egyébként, hol van a továbbképzés? Vagy ezt a fogalmat már nem is ismerik?

Szívből kívánom, hogy az új generációt oktatók találják meg a pedagógiában található szépségeket, mindig szemük előtt legyen hivatásuk legfőbb célja: a gyerek. Szeressék tanítványaikat, követeljenek tőlük többet és többet, tartsanak érdekesebbnél érdekesebb, élményekben gazdag órákat, hogy a tanulók érdeklődését állandóan ébren tartsák.

Hogy milyen tanár vagy szakoktató volt valaki, azt abból lehet lemérni, hogy az iskolából kikerülő volt tanítvány elkerüli-e vagy megszólítja volt tanárát, szakoktatóját.

Bartha Dénes c. igazgató
Nyíregyháza

Európai gyermekrajzverseny lányoknak a jövő technológiáiról

A Nemzeti Innovációs Hivatal (Magyarország), az Európai Bizottság Információs Társadalom és Média Főigazgatósága (DG INFSO) és a Nők a Technológiában Európai Központja (ECWT) a magyar európai uniós elnökségi programsorozat keretében rajzpályázatot hirdet egész Európára kiterjedően 6–16 éves korú lányok számára a következő témakörben:

„Hogyan képzelik el az európai lányok a jövő infokommunikációs eszközeit?”

A rajzverseny célja, hogy a lányok szabadon engedhessék kreativitásukat az új eszközök kigondolása során, és hogy már ebben a korai életszakaszban felhívjuk a figyelmet az innovatív képességek fejlesztésének fontosságára.

Jelentkezési feltételek

Pályázók köre: 6–16 év közötti lányok pályázhatnak az Európai Unió 27 tagállamából.

Két életkori kategória: 6–12 és 13–16 év közötti lányok. A versenyben csak egyénileg lehet részt venni. Diákcsoportok vagy osztályok jelentkezését nem fogadjuk el. Egy diák csak egy alkotással versenyezhet. A diákok rajzaikat elkészíthetik tanóra keretén belül, de otthonukban is.

Pályaművek két témakörben adhatók be:

1. Milyen olyan érdekes dolgokat csinálnál a számítógépen vagy az interneten, amit ma nem tudsz megtenni? 2. Mi lenne az az új infokommunikációs eszköz (pl. számítógép, mobiltelefon), ami segítené a te, illetve családod életét?

A diákok számítástechnikai készségeiket és művészi hajlamukat egyszerre kamatoztathatják. A pályamű szabadon választott technikával készülhet, lehet rajz, festés, számítógépes programmal készített rajz vagy kollázs maximum A4-es méretben.

Jelentkezés menete: Minden résztvevőnek e-mailben kell eljuttatnia a jelentkezési lapot és a pályaművet az alábbi címre: competition@nih.gov.hu.

A diákoknak a pályaművet szkennelve vagy fotó formájában kell csatolniuk az e-mailhez. A kiírás végén található jelentkezési lapot kérjük magyarul vagy angolul kitölteni, a szülővel vagy gondviselővel aláírni, majd beszkenneálni. A beszkennealt pályaművet és adatlapot lehetőség szerint kérjük zip fájlba tömöríteni. Az e-mail maximális mérete 5 MB lehet a csatolt pályaművel együtt.

A pályaművet **jpg formátumban** kell elküldeni, és a fájlt a következőképpen kell elnevezni: AnnaM_14_Hungary.jpg–keresztnev, a vezetéknev kezdőbetűje_életkor_lakhely angolul (ország).

Beadási határidő: 2011. február 20. Csak a határidőig beérkező pályázatokat fogadjuk be.

Értékelés

A pályaművek értékelését négy tagból álló zsűri végzi (szakemberek és a szervezők képviselői), akik ismerik az iskolai környezetet, és tisztában vannak a diákok képzőművészet terén elvárható képességeivel.

Főbb értékelési szempontok: kreativitás, egyediség, a kifejezni kívánt üzenet érthetősége és a technikai minőség (elrendezés, térkihasználás, stílus, színvilág stb.).

A zsűri döntése végleges és megtámadhatatlan.

Az értékelési folyamat a 2011. február 20-i beadási határidő lejártá után azonnal kezdetét veszi.

Győztes pályaművek: 4 első helyezettet és 4 második helyezettet hirdetnek ki. A nyertesek és második helyezettek e-mailben kapnak értesítést legkésőbb 2011. február 25-én.

Eredményhirdetés, díjátadás

A győztes pályaművek felkerülnek a verseny honlapjára (a pályázó keresztnevével, vezetéknévének első betűjével, életkorával és országával) www.asszisztencia.hu/ntit/competition, és 2011. március 7-én a díjátadó ünnepség helyszínén, a Magyar Tudományos Akadémia Roosevelt téri épületében kiállítják azokat. A díjátadó ünnepséget követően a győztesek ingyenbelépőben részesülnek a Csodák Palotájába, <http://www.csodakpalotaja.hu>, továbbá tárgyjutalomban is részesülnek.

Jogok

A Nemzeti Innovációs Hivatal (Magyarország), az Európai Bizottság Információs Társadalom és Média Főigazgatósága (DG INFSO) és a Nők a Technológiában Európai Központja (ECWT) fenntartja a jogot a részvételi szabályok és a díjazás megváltoztatására. Az esetleges változtatásokat közzétesszük a <http://www.asszisztencia.hu/ntit/competition> honlapon.

Szellemi tulajdonjogok: minden pályamű és a hozzájuk kapcsolódó egyéb anyagok a Nemzeti Innovációs Hivatal tulajdonát képezik. A Nemzeti Innovációs Hivatalnak jogában áll javítani, szerkeszteni, bővíteni, átalakítani és sokszorosítani a pályaműveket a beadásuk napjától kezdődően. A pályázató korlátozás nélküli felhasználási jogot szerez a pályaműveken.

Ha kérdései, észrevételei vannak a pályázati felhívással kapcsolatban, a Nemzeti Innovációs Hivatal munkatársa, **Vántora Virág** (telefon: +36 1 484 2567; e-mail: virag.vantora@nih.gov.hu) készséggel áll rendelkezésére.

Jelentkezési lap (Kérjük magyarul vagy angolul kitölteni, a szülővel vagy gondviselővel aláírni, majd beszkenneálni.)

Keresztnev/Keresztnevek:

Vezetéknév:

Életkor:

Születési idő: (NNHHÉÉÉÉ):

Lakóhely szerinti ország:

Lakcím:

E-mail:

Telefon (Saját/Szülei):

Szülő/gondviselő neve, lakcíme, aláírása:

Iskola neve, címe:

Felkészítő tanár (ha van) neve:

Kozma Erzsébet Alapítvány a Pedagógusárvákért

- **Az alapítvány elsődleges célja:** a tragikus körülmények között elhunyt Kozma Erzsébet pedagógus árván maradt két kiskorú gyermekének támogatása tanulmányaik befejezéséig.
- **Másodlagos célja:** más elhunyt magyar pedagógusok árván maradt kiskorú gyermekeinek támogatása.
- **Közhasznú szervezet, tevékenysége** gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselés.

Az alapítványhoz bárki csatlakozhat, aki céljaival egyetért és azt anyagilag támogatni kívánja.

Az alapítvány kezelő szerve a Kuratórium, melynek elnöke:

Jávorné Kozma Anna, 4561 Baktalórántháza, Szőlőskert u. 16. E-mail: kozmann57@freemail.hu

Az alapítvány támogatást egyéni kérelmek vagy pályázatok alapján nyújt.

- 2010-ben csak befizetéseket tud fogadni az alapítvány, melynek bankszámlaszáma: 68700195-10704365
- 2011. január 1-jétől adójuk 1%-át is fogadhatjuk. Adószám: 18001408-1-15

Támogatásukat tisztelettel megköszönve, a Kuratórium nevében:

Baktalórántháza, 2010. június 21.

Jávorné Kozma Anna, a Kuratórium elnöke

VÉLEMÉNY AZ ÚJ FELSŐOKTATÁSI TÖRVÉNY KONCEPCIÓJÁRÓL

A magyar felsőoktatás minőségi fejlesztése elsődlegesen egy konszolidált fejlődés feltételeinek biztosításával érhető el, és nem formális elvárásokkal vagy a főiskolai szektor leépüléséhez vezető, korlátozó jellegű szabályozással – véli a felsőoktatási törvény koncepciója elemzése után Sima Dezső egyetemi tanár. Mint ismeretes, a felsőoktatási törvény koncepciójához 333 pontosító, értelmező, kiegészítő javaslat érkezett december 31-ig az oktatási államtitkárság e-mailjére. Cikkünk a januári számban megjelent elemzés folytatása.

A törvénytervezet vonatkozó paragrafusai tekintetében az alábbi módosítás javasolható:

1. Egyetemi kar az a szervezeti egység, amely egy adott képzési (tudományos) területen egy vagy több szakon folytat alap-, mester-, osztatlan és PhD képzést.

Egyetemi kar működésének elérendő feltételei:

- * az oktatók és kutatók legalább 45%-a rendelkezik tudományos fokozattal;
- * legalább egy önálló vagy más intézménnyel közös doktori iskolával rendelkezik;
- * az oktatók rendszeres kutatótevékenységet folytatnak;
- * a teljes állású oktatók létszáma irányzámként eléri a 40 főt.

2. Főiskolai kar az a felsőoktatási szervezeti egység, amely egy adott képzési (tudományos) területen egy vagy több szakon folytat alap-, mester-, osztatlan képzést, kivételesen PhD képzést.

Főiskolai kar működésének elérendő feltételei:

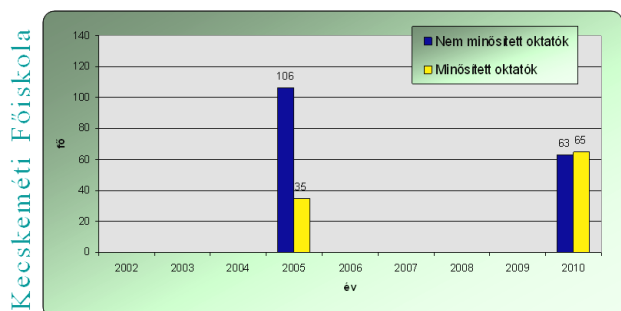
- * a főállású oktatók létszáma irányzámként eléri a 30 főt;
- * a minősített oktatók száma eléri az összes oktatói létszám legalább 30%-át;
- * az oktatók rendszeres kutató-fejlesztő tevékenységet folytatnak.

Nem képzelhető el minőségi felsőoktatás kutatási, fejlesztési tevékenység nélkül. Megjegyzés: A kutató-fejlesztő tevékenység elvárása, sőt a PhD képzés lehetővé tétele a főiskolák további fejlődésének elengedhetetlen feltétele, hozzájárul a főiskolákon felgyülemlett szellemi kapacitás további gyarapításához, és elősegíti nemzetközi együttműködésüket.

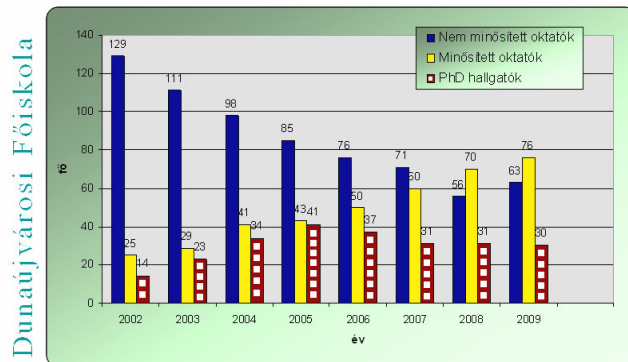
II. Ösztönző vagy korlátozó jellegű legyen-e a tervezetben tükröződő felsőoktatási stratégia? (E szempont involválja a felsőoktatási intézménytípusok esélyegyenlőségének kérdését is)

A jelenleg érvényes Ftv.-n alapuló és a MAB elvárásokban megtestesülő szabályozórendszer rögzíti az egyes képzési szinteken indítani kívánt képzések (BSc, MSc, PhD) szakindítási kritériumait. Ezen szabályozás ösztönző jellegű, és egyben intézménytípus-semleges. Az ösztönző jelleg pl. a főiskolák vonatkozásában abban nyilvánult meg, hogy az egyes főiskolák az indítani kívánt alap- és mesterképzések szakindítási feltételeinek megteremtése érdekében jelentős erőfeszítéseket tettek oktatói állományuk fejlesztése érdekében. Ennek jó példája a Dunaújvárosi Főiskola vagy a Kecskeméti Főiskola oktatói állománya minősített ségi mutatóinak fejlődése (lásd alábbi táblázatokat).

Minősített oktatók létszáma

Minősített oktatók létszáma

Így pl. míg 2002-ben a Dunaújvárosi Főiskola 129 nem minősített és 25 minősített oktatóval rendelkezett, az ösztönző, bizonyos értelemben kényszerítő jellegű szabályozórendszer hatására 2009-re a minősítettek száma 75-re nőtt, míg a nem minősített oktatók száma 70-re csökkent, tehát az oktatói állomány minősége gyökeresen megváltozott. Hasonló fejlődés dokumentálható más főiskolák, pl. a Kecskeméti Főiskola vagy az egri Eszterházy Károly Főiskola vonatkozásában is.

Érdemes végiggondolni azt is, hogy egy ösztönző szabályozással szemben milyen kihatása lett volna pl. a fenti esetekben egy korlátozó jellegű szabályozásnak, mely például csak az FSz és a BSc képzést tette volna lehetővé a főiskolák számára, és jóval kisebb súllyal várta volna el a minősítettséget és a tudományos teljesítményt. Ez esetben egyrészt a tudományos teljesítmény elvárásának hiánya az oktatók által ellátandó órák számának növekedését vonta volna maga után, másrészt a tudományos munkák volumenének csökkenéséhez, feltehetően egyes minősítettek kilépéséhez, de minden bizonnyal a minősítettségi arányok csökkenéséhez vezetett volna.

A korlátozó szabályozás színvonalcsökkentő

Európa néhány országában e korlátozó jellegű szabályozást választották, így pl. Észtországban. Érdemes az észt tapasztalatokat hasznosítani. Az Észt Akkreditációs Hivatal felkérésére e vitaanyag szerzője három alkalommal vett részt intézményi akkreditációkban. Ezen akkreditációs eljárások egyik tanulsága az volt, hogy a korlátozó szabályozás hatására a főiskolák színvonala lényegében a középfokú oktatás színvonalára süllyedt; az oktatók heti óraterhelését húsz órára növelték, tudományos teljesítményt, publikációkat előmeneteliükhez alig várnak el, ennek folyamánként volt olyan főiskola, ahol az oktatók évente mindössze 4-5 igen közepes minőségű cikket publikáltak.

A fentiek alapján elég kézenfekvő az, hogy felsőoktatásunk fejlődését csakis az ösztönző jellegű szabályozástól várhatjuk el, és ennek a szemléletmódnak kellene megjelennie az Ftv. módosított tervezetében is. Nagy bűn lenne, ha a főiskolák eddigi jelentős fejlődését figyelmen kívül hagyva az új oktatási törvény nem serkentője, hanem gátja lenne a főiskolai szektor fejlődésének, és így nem serkentőjévé, hanem gátjává válna országunk fejlődésének.

(Folytatás a 21. oldalon)

VÉLEMÉNY AZ ÚJ FELSŐOKTATÁSI TÖRVÉNY KONCEPCIÓJÁRÓL

(Folytatás a 20. oldalról)

Ezzel összhangban a vitaanyag „Felsőoktatási intézmény” fejezet 3. és 4. bekezdéseit az alábbiak szerint javasoljuk módosítani. Főiskola az a felsőoktatási intézmény, amelyik legalább két képzési területen, legalább négy szakon elsősorban alapképzést, felsőfokú szakképzést, szakirányú továbbképzést, osztatlan és mesterképzést, és kivételesen PhD képzést folytat. Sajátos képzési területen (pl. konduktív nevelés) ettől való eltérés lehetséges. Főiskolai kar egyetemen is működhet.

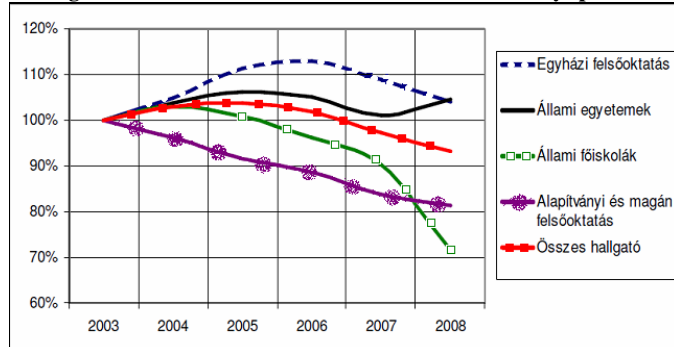
A főiskola feladata elsősorban a hivatásukat magas szinten gyakorló, önálló teljesítményre képes, gyakorlati szakemberek képzése, valamint ehhez kapcsolódó kutató-fejlesztő munka folytatása a gazdasági szereplőkkel összehangoltan.

Módosítási javaslat a 6. sz. melléklet „Egyetemi oktatók” ponthoz:

Egyetemi tanár Megjegyzés: Rendkívül aggályos a tervezet ez irányú korlátozó szándéka, a főiskolákon már kinevezett egyetemi tanárok egzisztenciális ellehetetlenítése, a haladás, a fejlődés megakadályozására irányuló törekvés. Új egyetemi tanárok kinevezésének meggátolása pedig eleve lehetetlenné tenné a főiskolák további fejlődését, ami aligha lehet célja egy új felsőoktatási törvénynek.

E tekintetben figyelembe vehető az is, hogy az állami főiskolák hallgatói létszáma az idézett tanulmány adatai szerint már eddig is jelentős mértékben csökkent. Regionális szerepüket is figyelembe véve a főiskolák teljes tönkretétele nem, csakis ennek ellenkezője lehet célja a tervezetnek.

A hallgatólétszám alakulása fenntartónként és intézménytípusonként

III. Az alap- és mesterképzés kettős szerepe

Nyilvánvalóan mind a BSc, mind az MSc képzés kettős célú. Az egyik cél a munkaerőpiacra, míg a másik a továbbtanulásra való felkészítés, azzal, hogy az alapképzésben részt vevők mintegy kétharmada fog kilépni a munkaerőpiacra, és egyharmaduk tanul tovább a mesterképzésben, a mesterképzésben részt vevők kb. 90%-a lép ki a munkaerőpiacra, és mintegy 10%-a kezd majd meg PhD tanulmányait.

Oktatási rendszerünk tervezésénél kétségtelen hiba lenne csupán csak az egyik vagy a másik célt alapul venni. Ugyanakkor e kettős célrendszer hatékonyan és a minőségi elvárásokat messzemenően figyelembe vevő módon megvalósítható két eltérő jellegű szakirány; egy, a munkaerőpiacra orientáló, professzionális jellegű, és egy, a továbbképzést célul kitűző, akadémiai jellegű szakirány kialakításával egyazon szakon belül. Nagyon jó példa erre az ELTE Informatikai Karán kialakított A, B, C típusú BSc képzési rendszer, melyben az A és a B típusú szakirány akadémiai jellegű, míg a C típusú

professzionális jellegű, vagy a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információtechnológiai Karán kialakított, Budapesten folyó akadémiai szakirány, illetve az Esztergomban oktatott professzionális szakirány. E példák is nyomatékosan alátámasztják azt, hogy a jelenleg érvényes Képzési Kimeneti Követelmények kellően rugalmasak a tekintetben, hogy egyazon szak keretein belül lehetővé teszik mind a professzionális jellegű, mind az akadémiai jellegű BSc szakirányok megvalósítását.

Végzetes hiba lenne, ha a szakirány jellegű megvalósítás helyett a professzionális, illetve akadémiai jellegű képzést szak szinten, a szakok megduplázásával valószínűsítanánk meg, hiszen ez azt vonná maga után, hogy minden BSc szak helyett két új szakot kellene létesíteni, meghatározni e két szak szakindítási kritériumait, és minden intézménynek újra kellene akkreditálnia az új akadémiai és professzionális szakokat. Mindez többéves felesleges zavart és többletterhet róna a felsőoktatásra, az oktatókra, és feltétlenül elkerülendő.

Úgyszintén hiba lenne, ha az egyetemen folyó képzést a tervezet egyoldalúan csak elméleti jellegű képzésnek, míg a főiskolákon folyó képzést egysíkúan csak gyakorlati jellegű képzésnek tekintené. Mindkét intézménytípus csak akkor láthatja el ténylegesen feladatát, ha oktatásában mind az elméleti, mind a gyakorlati elvárásokat figyelembe veszi, természetesen eltérő súlyozással.

Módosító javaslat a „Képzés” fejezet 6. bekezdéséhez:

(Az alapképzésen belül gyakorlati és akadémiai szakirányok is kialakíthatók.)

IV. A felsőoktatás konszolidáció irányába ható szabályozásának igénye és indokolatlan szerkezeti módosítások elkerülésének fontossága

A jelen évtized szabályozó változásai a felsőoktatási intézményektől, oktatóktól igen sok energiát vontak el, itt elég csak a kreditrendszer bevezetésével vagy a bolognai folyamat megvalósításával összefüggésben szükségszerűvé váló tantervváltoztatásokra, az új tantervek felfutó jellegű bevezetésére, több tanterv egymás mellett élésére, a különböző tantervek szerint tanuló, vizsgáikat pótolni kívánó hallgatók kezelésére gondolni.

Hosszú viták után kialakultak az alap- és mesterképzések modelltanterveinek képzési időtartamai, így pl. az, hogy a BSc képzések hat vagy hét félévesek. Lehet, hogy egy-két szak esetén a korábbi döntések vitathatók, ugyanakkor igen nagy kárt okozna felsőoktatásunknak, ha pl. a műszaki és az informatikai területen kialakult, hét féléves alapképzések tantervét hat félévre kellene lerövidíteni, és így ismét új tanterveket kidolgozni, tantervi változásokat kezelni. Ez műszaki felsőoktatásunk szétzilálásához vezetne. A képzési idők módosítása ellen szól az is, hogy a nemzetközi gyakorlat sokszínű, itt elég csak arra hivatkozni, hogy az Egyesült Államokban a képzések nyolc félévesek, vagy pl. Angliában az MSc képzések ideje kettő vagy négy félév.

Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy az indokolt változtatásokat az új Ftv.-nek meg kell alapoznia, így pl. a pedagógusképzés vagy a finanszírozás anomáliáinak kiküszöbölését.

Összegezve: ha ténylegesen felsőoktatásunk minőségének fejlesztését tekintjük fő célunk, ez a szükséges korrekciókat követően véleményem szerint elsődlegesen egy konszolidált fejlődés feltételeinek biztosításával érhető el, és nem formális elvárások vagy a főiskolai szektor leépüléséhez vezető, korlátozó jellegű szabályozással. Így véleményem szerint a tervezetben még lényeges változtatásokra van szükség ahhoz, hogy a tervezet tartalma összhangba kerüljön az „Alapelvek” fejezetben leírtakkal, mely szerint: „A felsőoktatás küldetése és célja a nemzeti szellemi és gazdasági fejlődésének megalapozása.”

Sima Dezső egyetemi tanár

Díjat nyert a KÜRT H2O programja

Elismerés a hátrányos helyzetűek hazai oktatásának támogatásáért

A KÜRT Zrt. H2O (Hátrányos Helyzetűek Oktatása) programja díjat nyert a „Hungarian Business Leaders Forum-Vodafone Munkahelyi Önkéntesség” pályázatán. A KÜRT projektje a „Kisvállalat” kategória magyarországi nyertesként az Európai Unió CSR pályázatán is indul.

A KÜRT húsz éve fektet az oktatásba. Első társadalmi felelősségvállalási programját 1990-ben indította: létrehozta a KÜRT Alapítványi Gimnáziumot. 1997-ben a Pannon Egyetemen megalapította a „Hátrányos Helyzetű, Elsősorban Cigány Származású Gyerekek Oktatási Alapítványát”. Ebben a programban olyan tanár-mentorokat szponzorált, akiknek feladata a felkarolt diákok közvetlen támogatása, és államilag elismert végzettséghez (diploma, érettségi, nyelvvizsga...) juttatása volt.

A KÜRT a Hátrányos Helyzetűek Oktatása (H2O) elnevezésű programot 2009 őszén indította útjára. Ez a program, tanulva a korábbi kezdeményezések tapasztalataiból, minden eddiginél hatékonyabban teszi lehetővé a hátrányos helyzetűek sikeres iskolai szereplését, és ezzel nagymértékben segíti integrálódásukat, társadalmi hátrányuk leküzdését.

A KÜRT által felkarolt program Magyarország legelmaradottabb régiójában, a kelet-magyarországi Hejőkeresztúron már nyolcadik éve működik. A helyi általános iskolában az egyesült államokbeli Stanford Egyetemtől átvett és hazai viszonyokra adaptált oktatási program alapján folyik a hátrányos helyzetű diákok oktatása. Az eredmény meggyőző: a 2009–2010-es eredmények minden paraméterükben jobbak voltak, mint a nem hátrányos helyzetű iskolák átlagértékei. A KÜRT célja a program támogatásával és terjesztésével az, hogy a hazai általános iskolák közel felét kitevő, 1560 hátrányos helyzetű általános iskola lehető legtöbbjében bevezessék a H2O programot. Egy iskola „átalakítása” közel ötéves munkavégzést és összefogást kíván, és közel húszmillió forintos költségvonzata van. Jelenleg két budapesti hátrányos helyzetű iskolában folyik a H2O módszertan bevezetése. A pozitív eredmények már ezekben is mérhetők. A KÜRT célja 2011-ben, hogy újabb öt iskola átalakítása kezdődjön meg. Az iskolák kiválasztása már megtörtént, és a szponzorok a szükséges pénzüsségeket felajánlották.

Napfényre került kincseink

Az 50 legkiválóbb iskola ismerhető meg a Toplista kiadványából

Vannak kincseink, amelyek nem kerülnek reflektorfénybe. Az 50 legkiválóbb iskola című kiadvány most ezeket mutatja be – nyilatkozta Lannert Judit, a kötet főszerkesztője lapunknak. Az újságárusoknál megvásárolható kiadvány a kompetenciamérések, a felvételi statisztikák, a nemzetközi összehasonlításban elfoglalt helyünk, a különböző tanulmányi versenyek eredményei alapján sorakoztatja fel a legjobb óvodákat, általános és középiskolákat, főiskolákat egyetemeket.

A kiadványból kiderül az is, melyek a legkülönlegesebb üzleti és nemzetközi iskolák, a sérült gyermekeket mely óvodákban látják el a legjobban, milyen terápiás módszereket használnak.

Lannert Judit azt hangsúlyozta, olyan kiadványt kívántak készíteni, amely a szülőknek segít az iskolaválasztásban, megismerteti őket a magyar intézmények színes világával, szórakoztató és olvasmányos módon juttatja el hozzájuk és a szakemberekhez is a korrekt, tudományos adatokat. Az oktatáskutató megjegyezte, több kiváló iskola, óvoda vagy épp középiskola van, mint az az öt-hat, amelynek neve folyamatosan forog a közbeszédben, a kiadvánnyal épp az volt a céljuk, hogy bemutassák az eddig a háttérben is kiválóan dolgozókat. Nem rangsort akartak készíteni, hanem a különféle indikátorok alapján kiválasztották és bemutatták a legjobbakat. Ahol nem voltak adatok – mint például az alternatív iskoláknál vagy az óvodáknál –, ott szakértőktől kértek segítséget.

A kompetenciamérés alapján felállított listánál például egy vidéki általános iskola került az első helyre, mert nemcsak a mérésen elért eredményeket, de a hozzáadott értéket is beszámolták. Természetesen egy más szempontból felállított listán a nagy gimnáziumok is kivívták maguknak az előkelő helyezést.

A kiadványban bemutatják – a korai fejlesztéstől az egyetemi tanárig – az oktatásban dolgozó kiváló pedagógusokat, a speciális vagy alternatív iskolákat, a különféle oktatási programokat, de az olvasók megismerhetik a legszebb vagy a legdrágább iskolaépületeket is. A felsorolt intézmények elérhetőségei megtalálhatók a kiadvány végén.

HATÁRTALAN TANULMÁNYI UTAK

Februárban pályázhatnak, szeptemberben mehetnek az iskolák a határon túlra

Várhatóan februárban jelennek meg a Határtalanul! tanulmányi kirándulási program felhívásai, s az első csoportok szeptemberben utazhatnak határon túli magyar területre pályázati támogatással – mondta el Répás Zsuzsanna nemzetpolitikai helyettes államtitkár a Máért oktatási és kulturális szakbizottsága január 17-i ülése után.

A határon túli tanulmányi kirándulásokról a tavaly alakult Országgyűlés határozatot fogadott el. A Kövér László, Pokorni Zoltán és Révész Mária szíves politikai képviselői által kezdeményezett határozat értelmében valamennyi közoktatásban tanuló fiatal legalább egyszer eljuthat a magyar állam támogatásával a szomszédos országok magyar-

lakta területeire, bevezetik továbbá a nemzeti összetartozás emléknapját az iskolákban, és 2012. december 31-ig létrejöhet a Magyar-ság Háza.

Répás Zsuzsanna hangsúlyozta: az új kormány új alapokra kívánta helyezni a magyar-magyar kapcsolattartást. A Máért újraindításával párhuzamosan fontosnak tartották a szakbizottsági rendszer újraindítását is. Hoffmann Rózsa az újjáalakult Máért Oktatási és Kulturális Szakbizottsága elnöke, oktatási államtitkár elmondta, hogy a január 17-i ülésen hat ország – Románia, Ukrajna, Szlovákia, Szerbia, Horvátország és Szlovénia – magyar szervezeteinek képviselői vettek részt. A tanulmányi kirándulás mellett a magyar nyelvű felsőoktatásról, a kulturális intézetek működéséről, egyházi, ifjúsági és

sportkérdésekről is szó volt. Javaslatként elhangzott a sportra épülő tanulmányi kirándulás lehetősége, felvetették a résztvevők a szórvány- és tömbmagyarság anyanyelvű oktatásának kérdéskörét.

A magyar szervezetek képviselői komoly együttműködési készséget mutattak – mondta el Hoffmann Rózsa, hozzátéve: nyár közepéig körvonalazódhat az a stratégia, amely a támogatáspolitikai alapját képezi. Répás Zsuzsanna hozzátette: megkérték a határon túli szervezetek képviselőit, állítsák össze azokat a területeket, amelyek szerintük prioritást élveznek, s a lista alapján határozza majd meg a Bethlen Gábor Alap, hogy mely területeket támogat. A szakbizottság a tervek szerint szeptemberben tartja következő ülését.

MENNYEI ELEDEL: KACSAZSÍROS KENYÉR SZŐLŐVEL

Felpécen norvég pénzből ismerték meg a múltunkat a magyar gyerekek

Népdal, néptánc, kacsaszíros kenyér szőlővel, mustkészítés, káposztasavanyítás, kukoricafosztás, csuhéfonás és még számos csoda várta négy Győr környéki iskola negyedikeseit a Felpéci Tájházban. A diákok pályázaton elnyert norvég pénzből ismerkedtek a magyar múlttal. Ennek történetét meséli el **Dombi Alajosné** alapítványi elnök, a tájház vezetője.

A tájházat 2004. évben hozta létre a Felpécért Alapítvány. A felújítási tervvel egy időben készült el a bővítési terv is, mivel nemcsak muzeális kiállítóhelyként szeretnénk volna használni a létesítményt, hanem hagyományörző foglalkozásokhoz is. Nagy örömeinkre szolgált, amikor 2009. évben rátaláltunk a Norvég Civil Támogatási Alap pályázatára. Honismereti oktatásra nyertük meg a pénzt, pályázatunk címe: Tájékozódj a Tájházban! – Iskola nélkül az oktatás szolgálatában.

Negyedikesek egy régi-új világban

2010. szeptemberétől decemberéig négy Győr környéki iskola negyedik osztályosainak kínáltunk betekintést a falusi élet azon hagyományos tevékenységeibe, amelyeket ebben az időszakban végeztek az emberek. A tanmenet kidolgozása során – az iskolák pedagógusaival együttműködésben – arra törekedtünk, hogy a nálunk tartott órák kapcsolódjanak az irodalom, a történelem, a környezetismeret és az ének tantárgyak anyagához.

Oktatásunkat azért a tíz év körüli tanulókkal kezdtük, mert úgy éreztük, hogy ők még rácsodálkoznak az értékekre, fegyelmezni is jobban lehet őket, ugyanakkor tevékenesen be tudnak kapcsolódni a felnőttek világába. Reméltük, hogy a falusi gyerekeknek vannak olyan élményeik, amelyekhez hozzá tudják kapcsolni az általunk ismertetett és bemutatott tevékenységeket. Ez – sajnálatunkra – csak részben igazolódott, de nem volt gátja annak, hogy a diákok őszintén és szívesen együttműködjenek velünk. Külön öröm volt, hogy láthattuk, az iskolában rosszul teljesítő, gyengébb képességű gyermek a néprajzos oktató bemutatója után szívesen nyúlt a szerszámok után, és ragyogóan elvégezte a munkát. Az így elért siker igazán nagy örömmel töltötte el.

Énekkel, táncsal kezdődött a nap

A megfelelő hangulat megteremtéséhez minden foglalkozás az aktuális témáról

szóló népdalok tanulásával, éneklésével és néhány egyszerű tánclépéssel kezdődött reggel nyolckor. Ezután az aznapi tevékenység elméleti ismertetése következett, ami a tízórai szünetig tartott. A tízórai elkészítését és tájházi elfogyasztását azért építettük bele a programunkba, hogy a ma megszokottól eltérő, ugyanakkor olcsóbb és egészségesebb élelmiszereket, innivalókat is megkóstoljanak a gyerekek. „Mennyei eledelnek” nevezte az egyik kisfiú a kacsaszíros kenyeret szőlővel, de sokaknak ízlett a beré vagy tócsi is, amihez abból a savanyú káposztából is kértek, amit ők készítettek. A tízórát házi málnaszörpvel öblítették le. Már a második alkalommal nem volt a táskákban otthonról hozott kóla. A hideg reggeleken jól esett a meleg, mézes tea is. A tízórai után a gyakorlati munkával folytatódott a program egészen délig, és a foglalkozásokon készített tárgyakat hazavihették a tanulók.

Mi volt a gyakorlati munka?

A szeptemberi szőlőtaposás és préselés nagy tetszést váltott ki, a must elfogyasztása pedig nagy örömet jelentett minden gyerekeknek. Az élvezetről fogalmazásaik tanúskodtak. Októberben káposztát savanyítottunk, a savanyításhoz tájházi recept készült, és a Felpéci Tájház Savanyú Káposztája nevet kapta. A felnőttek a régi módszer szerint, késsel szeltek a káposztát, a gyerekek azonban csak gyaluval dolgozhattak. A káposztás hordóba való töltést sulykolóval végezték, a fűszerezéskor idős emberek segítettek nekik.

Novemberben a kukoricával, annak betakarításával foglalkoztunk, volt kukoricafosztás, szárítás. A növényt természetesen nem a drága szárítóba vittük, hanem felfontuk a tájháznál, a gádorban. A csuhéból a tájház egyik, rossz állapotban lévő székét két idős asszony csuhéfonással megjavította. A gyerekek is kipróbálhatták, hogyan lehet az apróra szeletelt csuhéból elkészíteni ennek sodrott anyagát. A környezetvédelem azzal kapott hangsúlyt, hogy a gyerekek láthatták, a növényeknek minden részét felhasználták elődeink. Még gyermekjáték is készült a kukorica szárából. A tájház kertjében a gyerekekkel elültettük a vadalmafa magját, hogy a jövőben oltással, szemzéssel élvezhető gyümölcsű fává alakíthassák az akkor majd nálunk tanuló diákok.

Decemberben az oktatás vezetője felelevenítette a Borbála-napi szokást, Szent Miklós és Luca napjának történetét. Az utóbbi napon a gyerekek elvetették a Luca-búzákat, hogy kikelésével jelezze majd a jövő évi termés hozamot.

Honismeretet tanítanának továbbra is

A foglalkozásokon a gyerekek érdeklődők voltak, szívesen közreműködtek a munkában. Nem sokan ugyan, de néhányan felidéztek saját, családban, rokonságban megélt hasonló tapasztalataikat. Az újdonság azonban mind-egyikőjüket megragadta. Azt sem lehetett zokon venni, ha néha visszafogottak voltak, hiszen számukra az élet ma sokkal inkább a tévéről, számítógépről, mint a kemencén kihevített túróról szól. Célunk az volt, hogy felidézzük a nagymamák világát, amit a gyerekeknek a 70-80-90 éves felpéci emberek jelenléte, a munkába való bekapcsolódásuk tett hitelessé.

Erdeményesnek akkor mondhatjuk a szeptemberben megkezdett oktatást, ha folytatni tudjuk, nemcsak ebben az évfolyamban, hanem a következőkben is. Fontosnak tartjuk, hogy akinek majd felnőttként lehetősége vagy szüksége lesz arra, hogy saját kiskertjében egészséges zöldséget, gyümölcsöt termeljen, annak legyen olyan ismerete, emléke ezekről az oktatásokról, hogy nagyobb kedvvel és bizalommal lásson neki a munkának. Nálunk megtapasztalhattak, megtanulhattak olyan dolgokat a gyerekek, amelyek régen apáról fiúra szálltak.

A foglalkozás végén még egy-két népdal eléneklésével bizonyítottuk, hogy a népdal nem egy tőlünk távol álló, idegen dolog, hanem az énekléssel, a munka végeztével is jókedvűen térhet haza mindenki, még egy nehéz nap után is.

Reméljük, hogy mintaprojektünk sokak tetszését elnyeri, a környék iskoláiból még többen jönnek diákok a honismeret tanulására. A Felpéci Tájháznak a program folytatásához nemcsak norvég pályázatra, hanem hazai támogatókra is szüksége lenne azért, hogy a megkezdett munka gyümölcse látható legyen.

Tevékenységeinkről, lehetőségeinkről a www.felpecert.hu oldalon tájékozódhatnak.

Dombi Alajosné

Kreatív katedra

Lapunkban szeretnénk bemutatni azokat a pedagógusokat, akik kiváló munkájukkal sokat tesznek a magyar oktatásért, a gyerekekért, a jövőért. Ezért kérlek titeket, aki ismer ilyen oktatókat, írja meg a nevét, elérhetőségét, hogy őt is bemutathassuk a lapban. Az ajánlatokat a millei@pedagogusok.hu címre, vagy a 06-70-602-8885-ös telefonszámra várom.

Millei Ilona

Velünk élő szakszervezet

RÉGEN ELMENTEK, MÉGIS VELÜNK MARADTAK

Az 1970-es évek közepén a Pedagógusok Szakszervezetében elhatároztuk, hogy maradandó emléket állítunk elhunyt kiemelkedő pedagógusegyéniségeknek a megyénkbeli, Szabolcs-Szatmárból. Számba vettük, hogy első körben kikről írunk. Bennünket is meglepett, milyen sok gazdag, tartalmas életutat megélt pedagógus kolléga neve került elő. Olyan személyiségek, akiknek nevelői és társadalmi tevékenysége, magatartása nagy elismerést váltott ki széles körben, s személyiségformáló hatásuk az akkori nevelők és utódaik számára is példa lehetett.

Az első publikációk után megjelent az első könyv *Turi Sándorról* (1891–1956), az egykori paszabi tanítóról. Életét, tevékenységét, emberi nagyságát, az egy településért végzett szüntelen fáradozását, példamutatását mutattuk be tisztelegsként a kollégáknak. A könyvet üzenetnek szántuk az utódoknak.

Sajnos az első könyv után – anyagi gondok miatt – nem jelenhetett meg a második.

Mentőötletként érkezett nemsokára a hír, hogy a debreceni Karácsony Sándor Pedagógiai Egyesület is emléket kíván állítani a Hajdú-Bihar megyében élt, neves pedagógusoknak, így karolva fel a mi tevékenységünket. Csatlakoztunk hozzájuk, s a már meglévő és újonnan érkező anyagok birtokában a mai napig, évről évre igényes kivitelű könyvben emlékezzünk elhunyt kollégáinkra ünnepélyes körülmények között, családok, barátok jelenlétében.

A 2010-ben megjelent kilencedik kötetben 108 egykori pályatársunk, köztük húsz megyebeli, az oktatásban dolgozó arcképvázlatát ismerhették meg az olvasók. Így nemcsak a sírhantok fejfáinak adatírása, rokonok, barátok fájó emlékezete, de a pedagógiai tiszteletadás, hódolat és tudományos nevelés is meg fogja öröközni emléküket a jövő számára.

Megható volt látni, hogyan fogadták a kistelepülések a megjelenő könyveket. Szatmárban például voltak olyan, amúgy szegény falvak, ahol több tucat könyvet vásároltak, s juttattak el emlékként a volt tanulóknak.

A kiadvány a pedagógusokat tisztelő és küszködő önkormányzatok, intézmények és magánszemélyek támogatása nélkül nem jöhetett volna létre. Kisarban például nemcsak elkészítették egykori tanítónőjük, „Mária néni” és volt igazgatójuk arcképvázlatát, hanem a testület tagjai és az önkormányzat is már harmadik éve él a támogatás lehetőségével: az önkormányzati felajánlás mellett a tantestület tagjai személyi jövedelemadójuk 1 százalékat is átutalták a könyv kiadójának.

Az elmúlt évben Erdélyből és Kárpátaljáról is jelentek meg tartalmas írások és fotók az ott élt és elhunyt pedagógus kollégákról.

Készülünk a tizedik kötet ez év októberi kiadására is már. Büszkéek vagyunk az egyedülálló sorozat megjelenésére. Talán más megyékben is példánk alapján újabb kollégák, de más szakmák neves, elhunyt képviselőire (orvos, köztisztviselő, iparos stb.) is emlékezhetnek az utódok.

Oláh Gábor

*A Pedagógusok Szakszervezetének
volt Szabolcs-Szatmár megyei titkára*

Rapeld el a véleményed!

Disputa-rap-szódia verseny – Adj hangot ütemre!

Középiskolás vagy? Jó a szöveged? Tudsz rapelni? Érzed a ritmust és az ütemet? És még véleményed is van? Akkor a Disputa-rap-szódia versenyt neked találták ki!

Januártól április végéig a magyar középiskolások összemérhetik erejüket a kulturált szövegforgatás eszközeivel, a Szóval!? Országos Vitaversenyen, uniós vitatémák mentén. A Szóval!? Országos Vitaverseny keretein belül meghirdetett rap-szövegíró verseny lényege, hogy fülbemászó és vagány szöveget kell írni egy megjelölt uniós témakörben a kulturált vitázásról, és azt szemrebbenés nélkül előadni. A felhíváson minden középiskolás részt vehet!

A témakörök, melyek a rap ütemeit pattogják: Kultúra; Demokrácia; Ha én lennék az elnök; Környezetvédelem; Európai Egyesült Államok.

Mutasd meg, mennyire veszélyes fegyver a szó!

Védnökünk, *Busa Pisti* készített több alapot is, amit a <http://www.szoval.eu/rap-szodia> linkről letölthetsz! Ha kész vagy, nyomd fel a szöveget az alapra, és ezt töltsd fel regisztráció után a honlapra! Ha úgy érzed, csak a szövegírásban vagy erős, és a haverjaidra sem bízna rád a rapelést, csak azt küldd el nekünk – Busa megoldja!

Pályázni 2011. február 28-tól március 21-ig lehet! A pályázati feltételekről a www.szoval.eu oldalon olvashatsz!

A Pedagógusok Szakszervezete Budapesti Szervezete

Reichl Mária Alapítvány

kuratóriuma köszönetet mond mindazoknak, akik adójuk 1%-ával a rászoruló nyugdíjas pedagógusokat támogatják.

Vörös Ferenc nyolc évtizede

Születésnap szóöleléssel és könyvbemutatóval

Tavaszt mosolygott a téli Nap – így köszöntötte a népes hadat, amely Szombathelyen, a TIT székházában megtisztelte **Vörös Ferenc** festőművész-tanár urat. Bizony jeles virradat volt a közismert-közkedvelt alkotó számára a január 19-i, hiszen egy héttel korábban töltötte be Isten kegyelméből a 80. élet.

Vörös Ferenc, aki rajzaival a Pedagógusok Lapjának is gyakori szereplője, meghatottan fogadta a szó és a csönd ölelését, s a könyvet, ami ezen alkalomra jelent meg a B.K.L. Kiadó gondozásában: mívesen, 84 alkotás színes fotójával, közel száz oldalon. Örvezdézhetek hát az olvasás és a képzőművészet rajongói. Az idős-örökifjú Mestert elsőként *Kapiller Sarolta* kulturális irodavezető köszöntötte, majd ezt tette a helyi TIT igazgatója is, mindketten egy-egy kiténtetést nyújtva át. Természetesen jelen volt A megtalált Szép című kötet szerzője, a művész számtalan kiállításának megnyitója, Vörös Ferenc jó ismerője és tisztelője, *Smidélusz Kálmán* középiskolai igazgatóhelyettes. A faggató szerepét *Salamon Nándor* művészeti író, a Szombathelyi Képtár nyugalmazott igazgatója vállalta magára. Megidéztette a sárvári gyerekkort, a pécsi éveket, ahol pedagógussá lett az egyszerű kertész fia, a szombathelyi tanároskodás gyönyörűsége, hosszú idejét, a művészessé és családapává érlelődés rögzösen szép útját.

S aztán röpiült a sok-sok gondolat a szárnyába kapaszkodó idővel. Megtörtént a mesélés csodája, elevenné váltak az emlékképek, tisztábbá a csöndek, felejtethetlenné az anekdoták, a mosolyok, a pillanatok és a pillantások.

Kint közben beesteledett, ám bent mégis egyre fényesebb lett, mert a hit és remény olthatatlan fényével telt meg a terem, mintha az Isten is örömet lelne volna a földi eseményben. Parolák, koccintások, pogácsamajszolás, dedikálás, egymásra talált szavak és csöndek követték az egyórányi önfeledt együttlétet, s a magunkkal vitt örömeinket mesélhettük másnap, a képzeletbeli tarisznyánkból jutott több napra való szellemi éték.

Balogh József pedagógus-költő

KREATÍVAK KORA JÖN

A szakmai gyakorlat alapvető feltétele lett az elhelyezkedésnek

A Diplomás pályakövetés 2009–2010 című kutatás szerint a friss diplomások 40 százaléka már dolgozik a diploma átvételekor, de sokkal nagyobb hányaduknak van munkatapasztalata. A felsőoktatási túlképzés hatására a gyakorlat az elhelyezkedés alapvető feltételévé válik.

Az álláskereső fiatalok 32,3 százaléka álláshirdetés vagy munkaközvetítő cég útján helyezkedik el. A Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola 2010-es felméréséből az derül ki, hogy a munkáltatók 80 százalékban a gyakorlati tapasztalatokat és a munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciákat nézik egy állásinterjún, és mindössze 20 százalék veszi figyelembe a diplomaszerezés helyét.

„A munkáltató elvárja, hogy a jelentkező tudja, mit jelent a munka, hogyan működik egy szervezet és mi önmaga számára a megfelelő munka, mi az, amivel foglalkozni szeretne” – mondja *Kmety Viktória*, a Trenkwalder Személyzeti Szolgáltató Kft. munkatársa. „Ezekre a kérdésekre pedig csak úgy tud válaszolni a pályakezdő, ha a tanulmányai alatt valóban hasznosan töltötte a kötelező szakmai gyakorlatokat.”

A személyzeti tanácsadó szerint a munkatapasztalat annyira fontos, hogy ha egy iskolában ennek megszerzésére nincsen lehetőség, akkor a jelentkezőknek magánúton kell ezt megoldaniuk. Gyakori elvárás továbbá, hogy a pályakezdők tudjanak csapatban dolgozni, jól kommu-

nikáljanak, tudjanak alkalmazkodni a kollégákhoz, kezelni tudják a munkahelyi konfliktusokat. Ezek azonban szintén olyan készségek, amelyeket csak valós munkakörnyezetben lehet fejleszteni.

Fontos az önismeret és az őszinteség

Kmety Viktória felhívta az álláskeresőket, hogy az önéletrajzban a személyes kvalitások feltüntetése nem a helykitöltést szolgálja, hanem releváns, sőt akár elsődleges szempont is lehet bizonyos pozíciók betöltésénél. Állásinterjún fontos a gyakorlati feladatok során szerzett önismeret és persze az őszinteség. „Az elmúlt évek során sokat változott a munkáltatók elvárása, bővült a figyelembe vett kvalitások köre. A multinacionális vállalatok alapesetben hosszú távon gondolkodnak egy munkavállaló alkalmazásakor, és számukra fontos lehet, hogy a kiválasztott jelölt ne csak az adott munkakörben állja meg a helyét, hanem adott esetben munkakör-rotáció keretében más pozícióban is helytálljon” – mondja a szakértő.

Határozottság és kreativitás

Munkakörtől függően a legfontosabb tulajdonságok közé tartozhat a határozottság, a kreatív gondolkodás, a jó kommunikáció és az önállóság. Interjún a személyes képességeket is gyakran mérik, szituációs feladatok, illetve írásos tesztek alapján tudják a munkáltatók leszűrni, mennyire erős képessége a pályázónak például a kreativitás.

A Budapesti Kommunikációs és Üzleti

Főiskola Karrier Centrumának vezetőjét, *Major Szilviát* kérdeztük, milyen plusz-készségek és képességek szükségesek a diploma és a főiskola szervezésében megszerzhető, fél éves szakmai gyakorlaton túl. „A szociális készségek és a kreativitás egyre nagyobb hangsúlyt kap, ami egyfajta gondolkodásmódot, az információk megszerzésének képességét, a gyors reakciót, az információk összekapcsolását, ok-okozati összefüggések meglátását is jelent. 2010 őszén kis létszámú szakmai Tehetségműhelyeket hoztunk létre kiemelkedő hallgatók számára, ahol »on the job« képzési formában éles feladatokon dolgoznak a hallgatók. Ez fejleszti az együttműködési készséget, a felelősségvállalást és a konfliktusok megoldásának képességét is.”

A személyes hatékonyság fejlesztése

Az iskola a tapasztalati tanulást támogató tréningrendszerrel biztosítja hallgatói versenyképességét a munkaerőpiacon. A személyes hatékonyság fejlesztése, a kommunikációs, prezentációs készségek fejlesztése, a tárgyalástechnika- és a „közszereplés és médiumok kezelése”-tréningek a tanrend részét képezik, emellett a hallgatók 1750 gyakorlati hely közül választhatnak itthon és külföldön. A BKF irányvonalának tekinti az ötletszerű kreativitás fejlesztését, ami véleményük szerint nemcsak az első munkahely megtalálásában, de a pályakezdők munkahelyi eredményességében is segítséget jelent.

(Forrás: HR Portál)

A FELSŐFOKÚ SZAKKÉPZÉSEK ERŐSÍTÉSÉVEL CSÖKKENTENÉ A KÉPZETLEN MUNKAERŐ ARÁNYÁT AZ EURÓPAI UNIÓ

A fiatal munkanélküliek 20 százaléka képzetlen vagy alulképzett az Európai Unióban, miközben nő azoknak a felnőtt dolgozóknak a száma, akiknek vissza kell térniük az iskolapadba, hogy bővítsék szakismereteiket – derült ki egy a felsőfokú szakképzések helyzetét vizsgáló konferencián.

Az Európai Bizottságnak továbbítja a gyakorlatorientált felsőoktatási intézményeket tömörítő EURASHE annak a hivatalos Bologna-szemináriumnak a következtetéseit, ajánlásait, melyen 17 ország mintegy száz oktatási szakértője értékelte az ún. rövid ciklusú képzések európai helyzetét januárban Budapesten. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium, a Budapesti Gazdasági Főiskola és a EURASHE által szervezett konferencia előadásából kiderült, egyre fontosabbá válik Európában a felsőoktatási képzéseket a munkaerő-piaci igényekhez igazítani. A kimutatások szerint ugyanis az unióban a fiatal munkanélküliek 20 százaléka képzetlen vagy alulképzett, miközben nő azoknak a felnőtt dolgozóknak

a száma, akik szakismereteik bővítése érdekében térnek vissza az oktatásba. Egy 2010-ben készült átfogó elemzés szerint Európában 1,7 millió hallgató tanul rövid ciklusú képzések keretein belül, magyar megfelelőjén, a négy fél éves felsőfokú szakképzésen több mint 40 ezer fiatal vesz részt.

Magda Kirsch, a felmérés készítője úgy vélte, nagy szükség lenne a rövid ciklusú képzések és a hagyományos felsőoktatási képzés (alapképzés) közötti kapcsolat erősítésére, a képzések közötti átjárhatóság növelésére.

Sándorné dr. Kriszt Éva, a BGF rektora kiemelte: „A magyarországi képzésekkel kapcsolatban problémát jelent, hogy az csak felsőfokú szakképzettséget ad, végzettséget nem.

Dr. Niklai Ákos, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének alelnöke előadásában hangsúlyozta, hogy a felsőfokú szakképzés a felsőfokú oktatási rendszer fontos része kell hogy legyen, és a jelenlegi magyar rendszert a munkaadók igényeinek figyelembevételével kell továbbfejleszteni.

Sáringer Márta hite

Sáringer Márta Szekszárdon született, 1988 óta Budapesten él. 1982-ben végzett a Kaposvári Tanítóképző Főiskola Szekszárdi Kihelyezett Tagozatán. Sáringer Márta így vall magáról:

„Tízéves koromban kezdtem verseket írni. Azt hiszem, mindig megvolt bennem a képesség arra, hogy észrevegyem környezetemben a szépet, az egyszeri és megismételhetetlen pillanatot, a hétköznapi csodákat.

Alig múltam húszéves, amikor felfedeztem, hogy mindez egyetlen pillanat alatt rögzíthető a fényképezőgép exponálógombjának működtetésével. A későbbiekben többet fotóztam, de az írás iránti szerelem is megmaradt, ám a verseket novellák, riportok váltották fel. Az évek során számtalan kiállításon kerültek falra a képeim itthon és külföldön egyaránt. Diákjaimnak is gyakran hirdetek fotópályázatot, illetve rendezek kiállítást a beérkezett anyagból. Hiszek a fontos emberi értékekben, fontos számomra a hűség, a bizalom, az őszinteség, a szeretet.”

Meghatározások

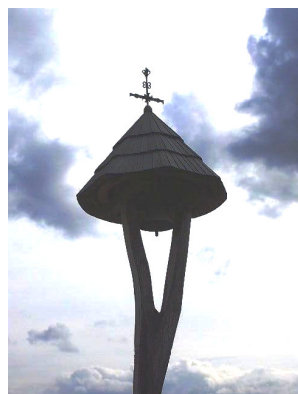
A kora esti órán végre elviselhetővé válik a hőmérséklet. A zánkai üdülő sudár tölgyei alatt tetszetős, minden kényelemmel felszerelt kis fa nyaralóházak – intim távolságban egymástól.

A vasvázon ringatózó hintaágyon nincsen párna, mégis kényelmes tud lenni. Jólesik beleülni, és élvezni az esti erdő hangjait... Fekete sapkás barátposzáta röppen egyik ágról a másikra, kedves barátaim, a tücskök megnyugtatóan cripelnek... A távolban a nagy kék víz szenderegni kezd, a szemközti part fényei gyöngysorként tündökölnek...

Eszembe jutnak Teréz anya gondolatai, amit Himnusz az élethez címmel 1985-ben írtak fel egy New-York-i otthon bejáratához. A kincse délután leltem egy találmányra kiválasztott, még az otthoni vasútállomáson vásárolt, leárazott lapban:

„az Élet szépség – csodáld meg
az Élet boldogság – élvezd
az Élet szeretet – örülj neki
az Élet himnusz – énekelj...”

Hangulatok

Egy boldog nyári nap után ágyainkba bújunk. Én és a két fiam. Még bennünk lüktet minden szépség. Olyan jó így hárman együtt, egymástól szinte érintésnyire... Otthon nem érezzük egymást elalvás előtt. A sötétben még sokáig beszélgetünk, nevetünk egyet-egyét... Közben észrevétlenül átölel az édes álom...

Úgy érzem ezeken az estéken, hogy mindentől megóv a gyermeki tisztaság, a feltétlen szeretet, az összetartozás... Ilyenkor én is szinte gyermeknek érzem magam, távol a felnőtté minden nyűgétől... Nincsenek számlák, határidők, munkaterv. Nincs kapkodás és nincs rohanás... Csak mi hárman vagyunk, és a Boldogság.

Tüskék

A kertben teszünk-veszünk. Nappal ritkán látni sündisznót. Most mégis előbújik egy, és apró lábain óvatosan halad előre a házfal tövében... Bizonyára megérezte bennünket, láthatólag veszélyhelyzetet érez... Végre eléri az egyik cserepes növényemet, melynek zöldje bokorként terül szét a föld felé nyújtózva. A kis állat úgy gondolja, megfelelő búvóhely. Meglapul. Tényleg jópofa, csak a szelíden gömbölyödő hát kétharmada marad takarás nélkül...

Szedresi verselők

Matusné Umenhoffer Ildikó verseit Barteczka Mária, a szedresi iskola és óvoda szakszervezetének alapszervezeti titkára küldte be. Azt írja Ildikóról: „Azért ajánlom a figyelmükbe, mert szakszervezeti tag maradt megbízott igazgatóvá választása után is. Számára első az ember. Ildikó megbecsüli, elismeri és támogatja beosztottjait. Tárgyalóképes és megegyezésre hajló. Nem feltételezi magáról, hogy hibátlan és mindent tud. Maximálisan segítőkész, ugyanakkor határozott és céltudatos személyiség.

Barteczka Mária fontosnak tartotta azt is, hogy az iskola takarító néniének, Károlyné Dán Zsuzsannának is örömet szerezzen azzal, hogy a verseit megjelenésre ajánlja. Károlyné Dán Zsuzsanna azt írja magáról: „Nagyon szeretem a verseket, és saját gondolataimat én is próbálom versben megfogalmazni. Amikor egy-egy gondolat megfogalmazódik bennem, mindjárt papírra is vetem, mert egy idő után ugyanaz a gondolat már másként sikeredne.”

Károlyné Dán Zsuzsanna

ANYÁK NAPJA

Ha felkel a nap,
S felhőtlen az ég,
A napsugár ránk szórja
Gyönyörű szép kincsét.

Így van hát ez ma is.
Hisz felhőtlen az ég,
S a napsugár ránk szórta
Gyönyörű szép kincsét.

Mi lehet hát szebb!
S mi lehetne boldogabb?
Mint május első vasárnapja,
Az Édesanyák napja.

Aki fényt ad,
És életet,
Tiszta lelket
És vágyat.

Kérlek! Szeresd nagyon
Az Édesanyákat.

Matusné Umenhoffer Ildikó

IGEKÖTŐK

Leírom a gondolatot,
Megértem a lényegét,
Beveszem a gyógyszeremet,
S kiadom a lényemet.

Átbeszélem az éjszakát,
Összeteszem a kezemet,
Rátalálok egy igaz útra,
S odaröpítem a lelkemet.

Szembenézek a világgal,
Hátraszegem a fejemet,
Végbeviszem az akaratomat,
S újraélem a kezdetet.

Belátom a hibáimat,
Feladom az elvemet,
Visszanézek a múltamba,
S abbahagyom a versemet.

Tóta Anna alkotássá emelt kézimunkái

Tóta Anna a bajai nyugdíjas-pedagógusklub tagja, nyugdíjas rajztanárként 1996 óta foglalkozik kézművesmunkával. Így ír magáról: „Festő, szobrász, rajztanár édesapám már gyermekkoromban megismertetett a dísz tárgyak készítésével. A Szegedi Tanárképző Főiskolán végeztem, 32 évig tanítottam rajtot, művészettörténetet. Nyugdíjazás előtt kézimunkával (kötés, horgolás, makramé) töltöttem ki kevés szabadidőmet. 2005 óta munkáimmal rendszeresen részt veszek a Csongrád megyei kortárs kiállításon, illetve az Iparművészeti Múzeumban, a Vajdahunyadvárban, Keszthelyen stb. rendezett kiállításon. Az Országos Iparművészeti Lektorátus több munkámat iparművészeti alkotássá nyilvánította. 2007 óta aktív tagja vagyok a Bajai Kézműves Egyesületnek. Ez a gyönyörű alkotómunka csodálatossá teszi nyugdíjas éveimet – vágyam, hogy ezt az alkotói tudást átadjam a fiataloknak.”

(Tóta Anna alkotásának fotói a 27. oldalon)

„MAGÁNYOS GYEREK VOLTAM”

Gálvölgyi Jánosnak játék volt az utánzás

Mindannyiunknak volt olyan tanítója, tanára, akinek arca talán már rég a múlt homályába veszett, de néhány szava, tette egy életre szóló iránytűt adott a kezünkbe tudásvágyból, emberségből. Olyan ajándék volt ez, ami sokkal drágább annál, hogy értékét pénzben mérhetnénk, és amiért csak a köszönet lehet elég nagy fizetség. Ezért minden számunkban helyet adunk a visszaemlékezésnek. Februári számunkban *Gálvölgyi János* színész mesél azokról a pedagógusokról, akik-től ő azt a bizonyos iránytűt megkapta.

Beszélgetésünk során kiderült, Gálvölgyi János, ma már „a Gálvölgyi”, nem csak azt a bizonyos iránytűt köszönheti azoknak a pedagógusoknak, akikre jó szívvel emlékszik, egyiküknek a szó szoros értelmében egy kulcsot is. Ő volt *Vas János*, általános iskolai osztályfőnöke, aki biológiát és természetrajzot tanított Gálvölgyinek. Ahogy a

színész fogalmazott: „Teljesen oda voltam érte.” Olyannyira, hogy amikor az iskolából hazament, otthon le is utánnoztta. Így játszva tanulta meg mindkét tárgyat. Ennek is köszönhetette, hogy e két tárgyból mindig jó jegyeket kapott. Ám jó tanuló voltát annak is köszönhetette, hogy szülei szigorúak voltak, és megkövetelték, hogy az iskolából mindig siessen haza. „Magányos gyerek voltam, olyan játékokat kellett kitalálnom, amit egyedül is lehet játszani. Ilyen volt az utánzás vagy a bábszínház is.”

Aztán, ahogy tovább szőttük a beszélgetés fonálát, kiderült, Vas tanár úrnak volt egy nagyon szép, fényes kulcsa, amit az órákon mindig a kezében tartott. Arról persze Gálvölgyinek fogalma sem volt, hogy mit nyit, mit nem, de annyira tetszett neki, hogy egyszer ő is egy fényes kulcsot kért karácsonyra ajándékba. „Nem voltam nagy igényű gyerek” – tette hozzá.

„Vas tanár úr, immár túl a nyolcva

non, hála istennek, még mindig él. Most is turistaszakosztályt vezet” – jegyezte meg a színész. Egy újság szervezte meg a találkozójukat. „Azt nem tudom, hogy van-e tévéje, de a tévés pályafutásomat biztos nem kísértte figyelemmel. A színházban viszont megnézte az egyik előadást, amiben játszottam” – fűzte hozzá Gálvölgyi.

A gimnáziumban *Závodszy Zoltán* operaénekes testvére, *Závodszy Ferenc* magyartanár volt az, aki nagy hatással volt az életére. Neki az olvasás, a versek szeretetét köszönheti. Aztán jött a Színművészeti Főiskola, ahol *Kazimir Károly* osztályába járt. A mai napig hálás „*Hegedűs Géza* bácsinak és *Gáti Józsefnek*, a legszebben beszélő magyar színésznek” az óráiért. Gáti Józsefről az is kiderült, egy elharapott szó végi hangzóért is nagyon tudott üvölni, ahogy az is, két nap alatt irgalmatlan mennyiségű szöveget kellett megtanulni az óráira. Ahogy Gálvölgyi megjegyezte: „Ez alaposan felkészített a színészetre.” – *emi* –

A tanítói nyugdíjalap

Megkaptam a Néptanoda című újság 1885. évi teljes kiadását könyvbe kötve egy nyugdíjas kollégától. Azt gondoltam, ez lesz az Országos Iroda székházában létesítendő pedagógus-múzeum első darabja. Azért, hogy lássuk, 1885 óta nem sok mindenben változtak a magyar oktatás gondjai, minden lapszámban idézünk a könyvből. Most a Néptanoda 1885. október 17-i számából.

Felhívás. A hazai össz. közs. Felek, és társul. tanár és tanító kartársakhoz. Van szerencsénk a t. községi, felekezeti és társulati tanár- és tanító kartársakat tisztelettel felhívni, hogy kerületi országos képviselőiket az íránt felkérni szíveskedjenek, miszerint az alábbi két pontban kifejezett kérelem meleg pártfogásuk által az állami tisztviselők nyugdíjaztatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával kedvező megoldást nyerhessen. A mélyen tisztelt országgyűlési képviselő háztól az állami tisztviselők nyugdíjaztatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával tisztelettel kérelmeztetik: 1. Hogy valamint a törvényjavaslatban az állami tanárok és tanítók teljes nyugdíja 30 évi szolgálatra van alapítva: azonképpen alapíttassék harmincz évi szolgálatra a községi felekezeti és társulati tanárok és tanítók nyugdíja is, továbbá ez utóbbiak nyugdíja tétessék az állami nyugdíjjal teljesen egyenlővé. 2. A tanítói nyugdíj alap kezelése ne a tanítói nyugdíjalap terhére, hanem államilag hivatalból eszközöltessék. Kelt a holdmezővásárhelyi általános tanító egyesület 1884. évi december hó 27-én tartott közgyűléséből. Nagy Bálint, elnök, Launcz Gusztáv, jegyző.

Nyakbavaló

Tóta Anna alkotása

AZ EMLÉKEZET BÍBOR BÁRSONYA

Januárban két olyan nap is van, amelyről illik megemlékezni, mindaddig, amíg a világ világ, és amíg magyar szó hallatszik a Földön. Január 18. a budapesti gettó felszabadításának napja, január 22. pedig a Magyar Kultúra Napja.

A budapesti „nagy gettót” a szovjet hadsereg 1945. január 18-án szabadította fel. A VII. kerületi Dohány utca, a mai Kertész utca, a Király utca és a Károly körút által határolt területen mintegy hetvenezer embert zsúfoltak össze a nyilasok. A háborúban a főváros kétszázéves zsidóságának hozzávetőleg a fele elpusztult a Duna-parti vérengzések és a kényszermunkára hurcolások miatt. A szovjet katonák közeledtével 1945. január 18-án a nyilas őrség eltűnt, a kerítés deszkapalánkjait az emberek eltűzelték. Azon a napon a gettó területén, a Klauzál téren több mint háromezer temetetlen holttestet találtak.

Idén ezen a napon *Israel Meir Lau*, Izrael volt országos főrabbi, Tel-Aviv vezető rabbija, a jeruzsálemi Jad Vasem Intézet elnöke emlékezett a „nagy gettó” felszabadításának 66. évfordulójára Budapesten.

Izrael volt országos főrabbi azt mondta: a holokauszt idején a világ három részre oszlott: nácikra és kiszolgálóikra, áldozatokra, illetve azokra akik „álltak, és nem tettek semmit azért, hogy megmenekülhessenek az áldozatok”. Azon erősen el kell gondolkodni, hogy jelenleg e harmadik rész arányát illetően más-e a helyzet – vetette fel. Mint mondta, az antiszemitizmus örületté, ragályos betegséggé fajult, egyre jobban terjed, és ha nem teszünk ellene most, több mint hatvan év után sem, akkor még tovább terjed a világon. Israel Meir Lau hozzátette, aki ma hátat fordít a zsidóságnak, az kollaboránsnak minősül azokkal, akik annak idején az egész zsidóság ellen hirdettek háborút.

Beszélt arról is, hogy a jeruzsálemi Jad Vasem Intézetben mintegy 23 ezer embermentőt tartanak számon, akik a vészkorszak idején saját életük kockáztatásával is segítettek az üldözötteknek. Meglátása szerint ez a szám nem olyan nagy, ha az országok teljes népességéhez viszonyítják. Úgy fogalmazott: „Mi nem felejtettük el a holokausztot”, és ma már megértik a világ vezetői, hogy „milyen fontos emlékezni és emlékeztetni” a vészkorszak szörnyűségeire. Az emlékezéssel elérhető, hogy kialakuljon a kölcsönös tisztelet, barátság „és esetleg a testvériség is” a zsidóság és a többi nép között. Ezzel elérhető, hogy „még egy holokauszt a világon senki ellen ne történhessen meg”. Azt is mondta, a világban egyre nő az érdeklődés a holokauszt történései iránt, és ez a fiatalok körében is tapasztalható. Ez a megnőtt érdeklődés számos országban a holokauszt-emlékközpontok látogatottságán is lemérhető.

Israel Meir Lau felelevenítette, hogy amikor *II. János Pál* pápával találkozott, a katolikus egyházfő azt mondta neki: „a primitív antiszemiták alól akkor lehet kihúzni a talajt”, ha egyazon képen kezét fogva látják az emberek a pápát és Izrael főrabbiját. Végül arra emlékeztetett, hogy a nácik nem véletlenül rombolták le 1938 novemberében, a kristályéjszakán egyebek mellett a zsinagógákat Németországban, mert jól tudták: a zsidóság lényege a kultúrájában és a tradícióban rejlik. Az eseményen jelen volt *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, *Boross Péter* volt miniszterelnök, *Rogán Antal*, az Országgyűlés gazdasági és informatikai bizottságának fideszes elnöke, *Mesterházy Attila*, az MSZP elnöke, *Schiffer András*, az LMP frakcióvezetője, *Pálincás József*, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, *Mohos Gábor*, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára és *Gáncs Péter*, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, valamint a diplomáciai testület képviselői.

„Aki a másik ember kultúráját nem becsüli, nem tiszteli, sőt nem is ismeri, bár együtt él, egy országban vele, azt az embert én műveletlen embernek tartom. Aki a saját kultúráját nem becsüli, nem sajátítja el, nem építkezik belőle, az pedig nemcsak műveletlen, de rongy ember is.” Mindezt tavaly, az akkor már nagybeteg *Furmann Imre*, az MDF egykori általános elnöke írta a Magyar Kultúra Napjára való emlékezésében. A Magyar Kultúra Napját 1989 óta ünnepeljük január 22-én annak emlékére, hogy *Kölcsey Ferenc* 1823-ban ezen a napon fejezte be a Himnusz kéziratát. Furmann így írt erről: „Kölcsey Ferenc 1823-ban megírta a magyarok dicsőenét, vagyis a Himnusz. Csapzottan és kimerülten állt fel az asztaltól, de tudta, hogy olyat alkotott, amely, amíg magyar lesz a földön, mindig segít a túlélésben. Hozzá akartak nyúlani ehhez is, de az országos lelki ellenállás, továbbá néhány nagynevű ember felhorgadása után visszakoztak a politikusok. *Kodály* például úgy nyilatkozott, hogy száradjon le a keze annak, aki a Himnuszot megváltoztatja. 1844-ben *Erkel Ferenc* megzenésítette. Ezt énekeltük 166 éve.”

Az ember élete, különösen a mai világban, felgyorsult. Ezzel egyenes arányban viszont egyre műveletlenebbek lettünk, ami igaz a politikusainkra, és igaz sajnós az országra. Még azt csak-csak tudjuk, hogy ki volt az első női úrhajós, ki találta fel a hidrogénbombát vagy a golyóstollat. Azt is tudjuk, kik most az ügyeletes celebek, és ismerjük Obama gyermekeinek a biztonságiak által használt virágneveit (pl. rózsabimbó átmászott a kerítésen). Tudjuk azt is, hogy volt *Janus Pannoniusunk*, *Nagy Lászlónk*, *József Attilánk*, *Ady*nk, még ha naponta nem is olvassuk a műveiket. Mindig jön egy időszak, amikor újra elővesszük őket. A közelmúlt nem oly neves feltalálóit haláluk óta nem igazán emlegetjük. És ami még rosszabb: munkáikat, gondolataikat nem építjük be életünkbe.

Idén a Magyar Kultúra Napján sokan kaptak kitüntetést. *Réthelyi Miklós*, a nemzeti erőforrás minisztere a díjkiosztón azt mondta: „Egy élet értékét azon lehet legjobban lemérni, hogy az ember mennyit tudott változtatni környezetén.” Hozzátette: „Kölcsey Himnusza megváltoztatta a magyar nemzeti közösséget (...), mert átélhetővé tett olyan, elvontnak tűnő fogalmakat, mint a nemzet” – idézte fel a miniszter, hozzátéve azonban, a költő nemcsak a nemzet fogalmát írta körül, hanem a szabadságét is. Kiemelte, többféle szabadság létezik, így például az alkotói szabadság, „mely nemcsak a művészi önmegvalósítást jelenti, hanem az élet kiteljesítésének a lehetőségét, amikor nincs vérözlés, sem lángtenger (...). Szabadság nélkül nem születnek volna meg azok az alkotások, szellemi és közösségi teljesítmények, melyek most díjat érdemelnek”. Megjegyezte: a Himnusz „a magyar identitás és nemzeti terület legteljesebb kifejezése”, mely szellemi vonatkozásokban is kijelöli a haza terét: „A haza tehát nem csak földrajzi terület, hiszen magunkban hordozzuk, ahogy magunkban hordozzuk gondolatainkat, érzéseinket is, melyeket alkotássá formálhatunk.”